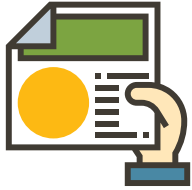




Premier Mateusz Morawiecki pod pomnikiem przy kopalni „Wujek”

W NUMERZE M.IN.:

PGG S.A. realizuje swój program:
„Organizacja ucząca się”



Zapraszamy do zamieszczania reklam w naszej gazecie

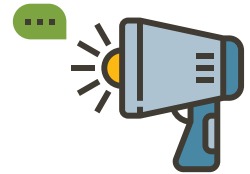
- Prowadzisz własną firmę? • Odpowiadasz za rozwój przedsiębiorstwa? **Postaw na skuteczną reklamę w Magazynie PGG. Pomożemy Ci!**

NASZE ATUTY:

- Magazyn PGG ukazuje się w 10 tysiącach egzemplarzy i trafia do górników, ich rodzin i przyjaciół.
- Miesięcznik dociera nie tylko do środowiska górniczego, ale jest także chętnie czytany przez mieszkańców śląskiego regionu.
- Magazyn PGG jest obecny na imprezach związanych z branżą górniczą, wystawach, targach i spotkaniach z politykami.
- Tematyka naszej gazety związana jest głównie z górnictwem, jednak nasi Czytelnicy znajdą tu reportaże, teksty o ciekawych ludziach czy porady zdrowotne.



Szczegóły i regulamin dostępne są na naszej stronie internetowej: www.pgg.pl w zakładce GAZETA FIRMOWA, a także w siedzibie firmy w Katowicach ul. Powstańców 30, pokój 105 lub pod numerami telefonów: 32 757 20 92 / 32 757 20 25



PODARUJ BLISKIM WRAŻENIA

Zwiedzaj z rodziną podziemne trasy turystyczne w Zabrzu.



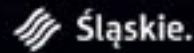
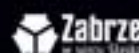
kopalniaguido.pl



sztolniauiiza.pl



Muzeum Górnicze Wielkowieś w Zabrzu jest instytucją kultury Miasta Zabrze współprowadzoną przez Samorząd Województwa Śląskiego



Nowy program PGG: „Organizacja ucząca się”



Jednym z projektów w ramach „Organizacji uczącej się” jest podjęcie współpracy z Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych i PZU LAB w celu wprowadzenia nowoczesnych metod zarządzania ryzykiem i budowy kultury organizacyjnej.

Zakres współpracy może obejmować, w zależności od woli i potrzeb Stron, wsparcie merytoryczne przez PZU LAB działań przy wdrażaniu nowoczesnych metod budowy kultury organizacyjnej w przedsiębiorstwie, zidentyfikowanie zagrożeń mogących spowodować stratę w majątku lub przestój

w prowadzonej działalności, oszacowanie prawdopodobieństwa realizacji zagrożeń, oszacowanie konsekwencji zagrożeń, opracowanie rekomendacji minimalizujących poziom ryzyka zidentyfikowanych zagrożeń oraz transfer dobrych praktyk w przemyśle z wykorzystaniem wiedzy i doświadczeń z różnych gałęzi gospodarki.

Eksperti PZU LAB SA posiadający specjalizację w zakresie technicznej oceny firm pod kątem ciągłości działania, cyber zagrożeń, bezpieczeństwa procesowego, będą wspierać osoby kierownictwa naszych kopalń.

WIĘCEJ NA STRONACH 6-9

POLSKA GRUPA GÓRNICZA S.A. REALIZUJE SWÓJ PROGRAM „ORGANIZACJA UCZĄCA SIĘ”. W RAMACH TEGO PROGRAMU REALIZOWANE SĄ RÓŻNE PROJEKTY, KTÓRE MAJĄ NA CELU **ROZWIJAĆ I DOSKONAŁIĆ FUNKCJONOWANIE SPÓŁKI W KAŻDYM Z JEJ OBSZARÓW.**



Spotkanie inauguracyjne programu „ORGANIZACJA UCZĄCA SIĘ”. FOT.: ARC

Nowa jakość dla Śląska, spory pakiet dla górnictwa

Premier Mateusz Morawiecki ogłosił w Katowicach Program dla Śląska. To jeden z kluczowych projektów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.



Organizacja ucząca się

18

Nowa strategia

Rozmowa z Edwardem Paździorko, dyrektorem ZGRI



20

03 Nowy program PGG: Organizacja ucząca się

Polska Grupa Górnicza S.A. realizuje swój program.

06 Organizacja ucząca się

O współpracy z PZU LAB.

08 Rozwiązania muszą być wypracowane, nie narzucone

Rozmowa z z Dariuszem Gołębiowskim, wiceprezesem PZU LAB SA.

10 fakty • liczby • wydarzenia

12 Układ zbiorowy jest jak konstytucja

Ponadzakładowy, nowoczesny układ zbiorowy pracy to zadanie, przed którym stoi dzisiaj górnictwo.

14 KALENDARIUM 2017

Najważniejsze wydarzenia w Grupie w roku 2017.

18 Nowa jakość dla Śląska, spory pakiet dla górnictwa

Premier Mateusz Morawiecki ogłosił w Katowicach Program dla Śląska. To jeden z kluczowych projektów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

20 Nowa strategia

Rozmowa z Edwardem Paździorko, dyrektorem ZGRI.

22 36. rocznica pacyfikacji kopalni „Wujek”

Z udziałem wicepremiera Beaty Szydło i przedstawicieli rządu odbyły się w sobotę, 16 grudnia, w Katowicach główne uroczystości z okazji 36. rocznicy krwawej pacyfikacji strajku.

24 Praktyki dla uczniów i studentów w podziemnym ośrodku szkoleniowym

Część wyrobisk i pomieszczeń na poziomie 370 m kopalni „Wujek” po zakończeniu robót górniczych zaadaptowano na jedyne takie w Polsce pole szkoleniowe.

25 Jubileusz Arcybiskupa

Metropolita katowicki arcybiskup Wiktor Skworec w sobotę, 6 stycznia, świętował 20. rocznicę przyjęcia święceń biskupich.

25 W środowisku pracy najważniejszy jest człowiek

Pracownicy KWK „Ruda” oraz KWK ROW wyróżnieni w konkursie MRPIPS.

26 Wystawa zakończona - fotografie zostają

Zdjęcia Jana Czipionki – dziennikarza magazynu PGG.

W numerze:

KALENDARIUM 2018

Podsumowanie najważniejszych wydarzeń w Grupie



WIEŚCI ZE ŚWIATA NAUKI

Raduje nas ta pionierska instalacja



28 O oczyszczaniu wód kopalnianych z promieniotwórczego radu

29 Wystawa o „Matkach Niepokornych”

28 Raduje nas ta pionierska instalacja

O oczyszczaniu wód kopalnianych z promieniotwórczego radu.

29 Wystawa o „Matkach Niepokornych”

Kolejna ekspozycja czasowa w Śląskim Centrum Wolności i Solidarności.

fajrant

30 krzyżówka

31 KOMIKS



POLSKA GRUPA
GÓRNICZA

ADRES REDAKCJI:

40-039 Katowice, ul. Powstańców 30, p. 105
tel. 32 757 20 25

WYDAWCA:

Polska Grupa Górnicza S.A.
40-039 Katowice, ul. Powstańców 30

Wystawa zakończona
- fotografie zostają

26

Biuro Public Relations i Komunikacji Wewnętrznej

DYREKTOR BIURA:

Tomasz Głogowski, t.glogowski@pgg.pl

REDAKTOR NACZELNY:

Aleksandra Wysocka-Siembiga, a.wysocka-siembiga@pgg.pl

REDAKTORZY:

Agnieszka Ambroż, Jan Czipionka, Wojciech Jaros

ODDANO DO DRUKU: 29.01.2018 R.

ZDJĘCIE NA OKŁADCE: Premier Mateusz Morawiecki pod pomnikiem przy kopalni „Wujek”. FOT.: ARC

Organizacja ucząca się



Cel projektu

Odwzorowywanie różnorodnych rozwiązań funkcjonujących już w górnictwie, jak również w innych branżach przemysłu oraz wypracowywanie innowacyjnych rozwiązań w celu uniknięcia przestojów produkcyjnych, a tym samym zapewnienie ciągłości działania.



Filary projektu

1 analizowanie i wyciąganie wniosków oraz nauki na przyszłość ze zdarzeń zaistniałych

2 zdobywanie wiedzy poprzez uczenie się wzajemne i uczenie się od innych

3 zapoznawanie się z nowościami technicznymi i technologicznymi oraz innowacyjnymi rozwiązaniami zastosowanymi w różnych gałęziach przemysłu

4 zbieranie, monitorowanie i integracja danych

CIĄGŁOŚĆ DZIAŁANIA

Zdolność organizacji do ciągłego wykonywania zadania na akceptowalnym poziomie, po wystąpieniu incydentu zakłócającego.

ZARZĄDZANIE CIĄGŁOŚCIĄ DZIAŁANIA

Wieloaspektowy proces zarządzania, identyfikujący potencjalne zagrożenia organizacji i skutki, jakie te zagrożenia mogą wywierać na działalność biznesową w przypadku ich wystąpienia, który zapewnia kształtowanie odporności organizacji i umożliwia skuteczną reakcję.

Zespół projektu



W celu realizacji projektu został powołany zespół w składzie 33 osób. Koordynatorem projektu jest **Andrzej Sączek** – Dyrektor Biura Szkoleń i Rozwoju Kadr.

Liderem wiodącym projektu jest **Rafał Gąsior** – Kierownik Działu Energomechanicznego KWK „Murcki-Staszic”.

Liderami wspierającymi są:

- **Lucjan Borowiec** – Kierownik Działu ds. przygotowania produkcji i logistyki transportu KWK „Mysłowice-Wesoła”,
- **Paweł Smoła** – Główny Mechanik ds. dołowych KWK „Sośnica”,
- **Marcin Cholewa** – Kierownik Robót Górniczych ds. wydobycia, zbrojeń i likwidacji KWK „Ruda”,
- **Leszek Sobik** – Nadsztygarzy wentylacji ds. zwalczania zagrożenia pyłowego i zagrożenia pożarowego KWK ROW,
- **Adrian Gołda** – Nadsztygar ds. tąpań, z-ca Kierownika Działu Tąpań KWK „Piast-Ziemowit”.

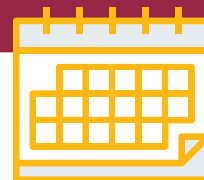
Wytypowana grupa inżynierów Polskiej Grupy Górniczej S.A. ze wszystkich kopalń, we współpracy z ekspertami tej firmy, przeprowadzi analizę punktów krytycznych i łańcucha przyczynowo-skutkowego, dotyczącego zdarzeń niebezpiecznych i awarii.

Taki interdyscyplinarny zespół umożliwi kompleksowe przeanalizowanie występujących problemów w spółce.



ORGANIZACJA UCZĄCA SIĘ

KALENDARZ



- **9 listopada 2017 r.**
Pierwsze spotkanie przedstawicieli spółtek.
- **11-12 grudnia 2017 r.**
Grupa dziesięciu inżynierów Polskiej Grupy Górniczej brała udział w szkoleniu z zakresu zarządzania ciągłością działania, prowadzonym przez PZU LAB.
- **19 grudnia 2017 r.**
Pierwsze spotkanie pełnego zespołu z przedstawicielami PZU LAB w celu określenia wspólnych założeń projektowych.
- **10-12 stycznia 2018 r.**
Pierwsza wizyta przedstawicieli PZU LAB w Oddziale KWK ROW ruch „Marcel”. Raport z wizyty przedstawił koordynator projektu ze strony PZU LAB na warsztatach organizowanych przez Polską Grupę Górniczą S.A.
- **18-19 stycznia 2018 r.**
Warsztaty.



– Celem projektu jest ciągłe, wzajemne uczenie się oraz rozwój i innowacyjność, aż po wykorzystanie najnowszych technologii do monitorowania złożonych procesów, pracy maszyn, urządzeń, instalacji i sieci, celem wczesnego wykrywania i reagowania na potencjalne zaistnienie zdarzeń krytycznych. Wszystkie wygenerowane nowatorskie rozwiązania techniczne, technologiczne, organizacyjne, monitorujące i zabezpieczające będą miały na celu podniesienie bezpieczeństwa pracowników oraz maszyn i procesów technologicznych, udoskonalając jednocześnie ciągłość działania. Współpraca z PZU LAB SA ma

też na celu zapewnienie kształtowania odporności organizacji na zdarzenia krytyczne przez skuteczną reakcję i planowanie działań proaktywnych.

Wymiana własnych doświadczeń przy udziale ekspertów z PZU LAB SA oraz wizyty studyjne w różnych gałęziach przemysłu energetycznego, petrochemicznego, chemicznego pozwolą stworzyć katalog dobrych praktyk oraz bazę rozwiązań innowacyjnych Spółki. Istotnym elementem programu jest transfer wiedzy z organizacji przez wzajemne uczenie się od siebie i innych.

ANDRZEJ SĄCZEK, Dyrektor Biura Szkoleń i Rozwoju Kadr



Spotkanie inauguracyjne programu
„PGG – ORGANIZACJA UCZĄCA SIĘ”
FOT.: ARC

Rozwiązania muszą być wypracowane, nie narzucone

ROZMOWA Z **DARIUSZEM GOŁĘBIEWSKIM**,
WICEPREZESEM PZU LAB SA

A. WYSOCKA-SIEMBIGA: Czym zajmuje się spółka PZU LAB?

D. GOŁĘBIEWSKI: – Spółka jest wydzieloną firmą w Grupie PZU. Stuprocentowym akcjonariuszem jest PZU S.A. Zajmujemy się zarządzaniem ryzykiem w przemyśle. Pierwszą naszą ideą było to, aby dostarczać klientom, prócz polisy ubezpieczeniowej czyli tego, do czego firma PZU jest powołana, wartość dodaną – czyli wiedzę o zarządzaniu ryzykiem i minimalizacji strat w przemyśle a także informacji o optymalizacji zysków firmy. Chcieliśmy i chcemy pracować na wielu obszarach. Obecnie zarządzanie ryzykiem doszło do takiego etapu, że praktycznie możemy zarządzać tylko do pewnego momentu, natomiast przeskoczenie pewnej bariery na wyższy poziom wymaga zastosowania już nowoczesnych technologii, takich jak sztuczna inteligencja, bigdata czy wirtualna rzeczywistość. Technologii, które pozwalają nam przygotować klientów na zdarzenia, które mogą wystąpić w niedalekiej przyszłości, ale przygotować się na nie możemy w momencie, kiedy firma jest w stanie podjąć decyzje, które zapobiegą tym zdarzeniom. To jest właśnie nasza rola.

A. W-S: Z jakimi firmami współpracujecie?

D. G.: – Współpracujemy praktycznie z całym przemysłem w Polsce. Mamy pod swoją opieką m.in. petrochemię, zakłady chemiczne, huty a także branżę drzewną, która jest bardzo ważna z punktu widzenia rozwoju gospodarczego Polski – natomiast jeśli chodzi o poziom bezpieczeństwa jest w niej wiele do zrobienia...

A. W-S: Jaki jest cel Państwa działalności, co poprzez takie działania chcecie osiągnąć?

D. G.: – Chcemy integrować środowisko związane z bezpieczeństwem w przemyśle, pokazywać rozwiązania, które można zastosować, wymieniać wiedzę między podmiotami po to, aby zmniejszać liczbę zdarzeń szkodowych. W 2014 roku zaprosiliśmy do współpracy podmioty, które są liderami w dziedzinie bezpieczeństwa w Polsce. Były to głównie zakłady chemiczne i petrochemiczne. Zapytaliśmy je wtedy, czego oczekują od takiej firmy ubezpieczeniowej jak PZU i okazało się, że potrzebny byłby podmiot, który integruje wiedzę i ją dystrybuuje do zakładów pracy. Wtedy nawiązaliśmy kontakt z Państwową Inspekcją Pracy, Centralnym Instytutem Ochrony Pracy, Urzędem Dozoru Technicznego i razem wypracowaliśmy pewne rozwiązania nazwane przez nas kodeksem dobrych praktyk. Obecnie dla każdej branży

staramy się stworzyć kodeks, który jest bardziej rozbudowany niż polskie przepisy prawne, ponieważ one pozostawiają dużą swobodę interpretacyjną.

A. W-S: Jakie działania podejmują Państwo w Polskiej Grupie Górniczej?

D. G.: – W Polskiej Grupie Górniczej pracujemy nad projektem nazwanym „Firma samoucząca się”. Jest to pierwsza tego typu inicjatywa w Polsce na tak dużą skalę. Ideą projektu jest to, aby Państwa firma była przygotowana na wymianę wiedzy, dystrybucję tej wiedzy między kopalniami w zakresie bezpieczeństwa, zarządzania parkiem maszyn i budowy trwałych mechanizmów w organizacji, które pozwolą na jej rozwój i radzenie sobie w sytuacjach awaryjnych.

Chcielibyśmy poprzez ten projekt spowodować, że osoby które na co dzień ze sobą pracują będą potrafiły się po prostu ze sobą komunikować. Problem komunikacji to podstawowe wyzwanie, przed którym stoją duże zakłady pracy. Najczęściej występuje on na linii zarząd – pracownicy operacyjni. Chodzi o to, aby zarząd rozumiał co jest ważne z punktu widzenia kopalni, ale też żeby kopalnie rozumiały co jest ważne dla szefów firmy. To jest kluczowy element, nad którym chcemy popracować.

A. W-S: W jaki sposób?

D. G.: – Na początku zajmiemy się tzw. dekompozycją procesów zachodzących w poszczególnych kopalniach, żeby znaleźć punkty krytyczne i na nich skoncentrować się podczas dalszych prac. Jeśli je znajdziemy to wówczas wspólnie



To nowa spółka wchodząca w skład Grupy PZU, zajmująca się realizacją procesu doradczego w zakresie oceny i optymalizacji ryzyka w przemyśle. Prócz niekwestionowanej wiedzy i kompetencji pracowników spółki, właściwy poziom kompetencyjny PZU LAB SA gwarantują również silne relacje z ośrodkami akademickimi, instytucjami państwowymi czy biurami inżynierskimi, które są realizowane w ramach grup partnerskich oraz rad naukowych. [WWW.PZU.PL/LAB]

z przedstawicielami PGG będziemy chcieli wypracować rozwiązania takie, aby te punkty nie stanowiły zagrożenia dla funkcjonowania kopalń. Chcemy wytypować liderów w poszczególnych kopalniach, którzy będą ambasadorami nowego podejścia do bezpieczeństwa i będą przekazywać wiedzę w swoim środowisku pracy, motywując i inspirując swoich kolegów i stale doskonaląc organizację.

A. W-S: Czyli Państwa rola to również koordynacja tego procesu...

D. G.: – Oczywiście, ponieważ w głównej mierze to sami górnicy muszą te rozwiązania wypracować. Żadne rozwiązanie nakazowe nie przyniesie zamierzonych skutków. Górnicy muszą się utożsamiać z wypracowanymi rozwiązaniami i muszą one wpływać z ich potrzeb.

Nasza rola to wykorzystanie doświadczeń nabytych z wielu branż przemysłu, spojrzenie holistyczne na organizację i inspirowanie górników do tworzenia własnych rozwiązań.

Chcielibyśmy poprzez ten projekt spowodować, że osoby które na co dzień ze sobą pracują będą potrafiły się po prostu ze sobą komunikować.

Problem komunikacji to podstawowe wyzwanie przed którym stoją duże zakłady pracy

Najczęściej występuje on na linii zarząd–pracownicy operacyjni.

DARIUSZ GOŁĘBIEWSKI,
wiceprezes PZU LAB SA



A. W-S: Jak w praktyce to będzie wyglądało?

D. G.: – W warsztatach będą brać udział m.in. inżynierowie z różnych specjalizacji: od zarządzania parkiem maszyn przez zarządzanie środowiskowe aż do specjalistów od zagrożeń pożarowych. Wybrani zostali liderzy z poszczególnych kopalń i to z nimi będziemy pracować, rozkładając cały proces produkcyjny na czynniki pierwsze.

A. W-S: Widzę w tych działaniach także wartość edukacyjną...

D. G.: – Tak, edukacja ludzi jest niezwykle ważna. Statystyki pokazują, i dotyczy to nie tylko Polski, że 80% zdarzeń szkodowych w przemyśle jest spowodowanych przez błąd ludzki. Czyli tak naprawdę człowiek jest najsłabszym ogniwem tego procesu, przy czym często błąd człowieka nie jest spowodowany brakiem wiedzy tylko rutyną i właśnie na tym będziemy się koncentrować. Każde zdarzenie jest wynikiem wielu składowych – czyli nie ma jednej przyczyny. Błąd człowieka jest ostatnim ogniwem, ale wynika on z wielu elementów wcześniejszych, które np. mogą wynikać z niewłaściwej organizacji pracy, niewłaściwych narzędzi, które ma ten pracownik...

A. W-S: Jak dużo czasu potrzeba aby to wszystko przekazać, a potem sprawdzić efekty tej wspólnej pracy?

D. G.: – Jeśli chodzi o zarządzanie ryzykiem to nie możemy powiedzieć, że zrobimy to w ciągu jednego roku i skończymy. Jest to proces stały. W ciągu roku chcemy wykonać tę zasadniczą pracę, abyśmy zapoznali się wspólnie z podstawowymi elementami, na których chcemy pracować. Tak naprawdę jednak jest to praca cykliczna i będzie wymagała ciągłej weryfikacji. Może zaproponowane rozwiązania trzeba będzie później zmienić lub zmodyfikować, ja widzę to jako proces długofalowy. Ważne natomiast jest, aby zdać sobie sprawę z tego, że kluczowa jest rola pracowników i ich zaangażowanie w grupie roboczej. Rozwiązania muszą być wspólnie wypracowane a nie narzucone. Pracownicy muszą się z nimi utożsamiać.

A. W-S: Dziękuję za rozmowę.

PRZEKSZTAŁCENIE PGG

Polska Grupa Górnicza spółką akcyjną

DNIA 29 GRUDNIA 2017 roku Sąd Rejonowy w Katowicach wpisał do Krajowego Rejestru Sądowego przekształcenie Polskiej Grupy Górniczej sp. z o.o. w Pol-



ską Grupę Górniczą spółką akcyjną. Do spółki akcyjnej przystąpili wszyscy dotychczasowi Wspólnicy i przyjęli treść statutu spółki. Przekształcenie największej w Polsce górniczej firmy w spółkę akcyjną było planowane już przy jej powstaniu, wiosną 2016.

MINISTERSTWO ENERGII

Program dla górnictwa przyjęty

RADA MINISTRÓW przyjęła Program dla sektora górnictwa węgla kamiennego, który przygotowało Ministerstwo Energii. Program był szeroko i długo konsultowany a składa się z dwóch części: pierwsza to diagnostyczno-analityczna, druga pokazuje perspektywę przyszłości sektora węgla kamiennego. – Pierwszy raz mówimy o górnictwie węgla kamiennego, jako o sektorze, który biznesowo się spina, ale ma przy tym budować niezależność polskiej energetyki, co ma mieć wpływ na konkurencyjność polskiej narodowej gospodarki – ocenił wiceminister energii Grzegorz Tobiszowski. Zaznaczył również, że dokument zawiera bilans udziału węgla w polskiej energetyce do 2030 r.

ALOKACJA

Ruch „Śląsk” już nie fedruje

OD POCZĄTKU 2018 roku ruch „Śląsk” – stanowiący od roku 2005 część kopalni „Wujek” – zakończył prowadzenie wydobycia węgla. Prowadzone są w nim prace zabezpieczające, związane z bliskim już przekazaniem obiektów do Spółki Restrukturyzacji Kopalń. Do zakończenia działań tej części „Wujka” przyczyniła w znacznej mierze katastrofa – wstrząs z roku 2015, w następstwie którego zginęło dwóch górników. Nadzór górniczy zabronił wówczas dalszego prowadzenia wydobycia w tzw. Polu Panewnickim ze względu na skumulowanie tam ryzyk – wypływu metanu (katastrofa z 2009) i wstrząsów. Tym samym proces alokacji pracowników ruchu „Śląsk” KWK „Wujek” jest na ukończeniu. Z 798 pra-



cowników ruchu „Śląsk” przewidzianych do alokacji, 517 pracowników przejdzie do innych kopalń PGG – „Piast-Ziemowit”, „Ruda”, „Bolesław Śmiały”, „Jankowice”, „Chwałowice”, „Murcki-Staszic” oraz „Mysłowice-Wesoła”. Z jednorazowych odpraw pieniężnych skorzysta 76 osób, z urlopów przeróbki węgla 25 osób, zaś z urlopów górniczych 12 osób. 84 osoby przejdą do SRK, 53 pracowników do ZGRI oraz 6 osób do kopalni „Sośnica”. Dodatkowo 25 osób przebywa obecnie na zwolnieniu lekarskim. Proces alokacji zakończył

się w styczniu. Określona grupa pracowników przeniesionych do innych kopalń będzie jeszcze pracować w ruchu „Śląsk” przy bezpiecznym odzyskiwaniu sprzętu oraz utrzymaniu obiektów.

SPOTKANIE GWARKÓW

Jak co roku, zgodnie z tradycją



COROCZNE SPOTKANIE GWARKÓW kopalni „Wujek” odbyło się 12 stycznia br. w kopalnianym Domu Kultury. Było to jedno z ostatnich wspólnych spotkań, obejmujących pracowników „Wujka” i „Śląska”. Po bardzo krótkiej części oficjalnej (na dłuższą nie pozwala tradycja karczmy piwnej) program poprowadził – także tradycyjnie – kabaret Rak.

KONCERT

Kolędy na Giszowcu

WSOBOTĘ, 6 stycznia 2018 r., w kościele pw. św. Barbary odbył się coroczny koncert kolęd. Wystąpiła Orkiestra Symfoniczna PGG z solistami: Lucyną Jarząbek – sopran, Kingą Czyż – mezzosopran, Justyną Jarząbek – wokali i Szczepanem Sorotą – baryton. Podczas koncertu kierujący orkiestrą Grzegorz Mierzwiński odznaczony został złotą odznaką honorową za zasługi dla woj. śląskiego. Zapowiedziano też występ orkiestry zaplanowany w Watykanie, nie podając jeszcze terminu.



Współpraca przy wydobyciu metanu

Przedstawiciele zarządów spółek górniczych i energetycznych, 11 stycznia 2018 r., podpisali w Katowicach list intencyjny, który pozwoli na rozwój programu Geo-Metan. Współpraca pomoże zwiększyć krajowe wydobycie gazu ziemnego, zmniejszyć koszty wydobycia węgla i poprawić bezpieczeństwo górników pracujących pod ziemią. Celem programu Geo-Metan jest rozwijanie i udoskonalanie krajowych technologii poszukiwania i wydobycia metanu z pokładów węgla przed rozpoczęciem eksploatacji górniczej. Dzięki współpracy Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA, Polskiej Grupy Górniczej SA, Jastrzęb-

skiej Spółki Węglowej SA i Tauron Polska Energia SA możliwe będzie przeprowadzenie prac poszukiwawczych i wydobywczych na terenach górniczych, na których planowane jest wydobycie węgla.

PGNiG wraz z Państwowym Instytutem Geologicznym – Państwowym Instytutem Badawczym prowadzi już testowe wydobycie metanu z pokładów węgla w Gilowicach (woj. śląskie). W ciągu trwającej od lutego 2017 r. próbnej produkcji uzyskano blisko 900 tys. m³ gazu ziemnego o wysokiej zawartości metanu. Według szacunków PIG-PIB wydobywalne zasoby metanu w zło-



zach węgla na terenie Górnśląskiego Zagłębia Węglowego wynoszą ok. 170 mld m³.

WIZYTA PREMIERA

Premier złożył kwiaty przy „Wujku”

PREMIER MATEUSZ MORAWIECKI podczas wizyty w Katowicach, zorganizowanej w celu prezentacji Programu dla Śląska, złożył kwiaty pod pomnikiem-krzyżem Poległych Górników KWK „Wujek”. Interesował się sytuacją rodzin zamordowanych górników oraz losami uczestników strajku i pacyfikacji kopalni „Wujek”. Premiera przed pomnikiem poległych górników przywitani Tomasz Rogala, prezes Polskiej Grupy Górniczej, Michał Paprotny, dyrektor kopalni „Wujek-Śląsk”, Krzysztof Pluszczyk, przewodniczący Społecznego Komitetu Pamięci KWK „Wujek” oraz Robert Ciupa, dyrektor Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności. Premier Mateusz Morawiecki otrzymał dwa prezenty: książkę „Wujek '81”, którą wręczył jej autor Robert Ciupa oraz – z rąk prezesa PGG Tomasza Rogali – węglową miniaturę stojącego przy kopalni pomnika-krzyża.



PRACA DLA ABSOLWENTÓW

Współpraca ze szkołami górniczymi

W SIEDZIBIE POLSKIEJ GRUPY GÓRNICZEJ, 16 stycznia br., wiceprezes Polskiej Grupy Górniczej ds. pracowniczych Jerzy Janczew-

ski spotkał się z dyrektorami szkół górniczych z województwa śląskiego. Tematem spotkania były nabory uczniów na rok szkolny 2018/2019

prowadzone przez placówki oświatowe oraz planowane przez szkoły kierunki kształcenia. Wiceprezes podkreślił, że wszyscy uczniowie klas górniczych ze szkół posiadających stosowną umowę o gwarancji zatrudnienia, otrzymają pracę w Polskiej Grupie Gór-

niczej. Dyrektorzy szkół z Katowic, Mysłowic, Gliwic, Rudy Śląskiej, Łędzin, Łazisk Górnych, Rybnika, Radlina i Wodzisława Śl. przedstawili sytuację w swoich placówkach oraz plany na nadchodzący rok szkolny. Na spotkaniu obecny był również dziekan Wydziału Geologii i Górnictwa Politechniki Śląskiej prof. Franciszek Plewa, który omówił zasady współpracy PGG z uczelnią. Wspomnieć tu należy o pątnych praktykach dla studentów Politechniki Śląskiej organizowanych w kopalniach PGG.

ZDJĘCIA: J. CZYPIONKA, A. AMBROŹ, W. JAROS, S. OLBRYCH



Układ zbiorowy jest jak konstytucja

Ponadzakładowy, nowoczesny układ zbiorowy pracy to zadanie, przed którym stoi dzisiaj górnictwo. **Polska Grupa Górnicza jako pierwsza rozpoczęła prace nad nowym układem zbiorowym.** O tym, czy i jak go zmienić, i czym powinien być nowoczesny układ dyskutowano 19 grudnia w Katowicach, podczas zorganizowanej przez PGG konferencji „Układ zbiorowy pracy w warunkach nowoczesnej gospodarki”. Konferencja odbyła się w siedzibie śląsko-dąbrowskiej Solidarności w Katowicach.

Rozpoczynający konferencję prezes Zarządu PGG Tomasz Rogala powiedział: – *Zależność między kompetencjami pracowników, ich zaangażowaniem w pracę, identyfikacją z zakładem, a optymalnym wykorzystaniem kapitału przedsiębiorstwa jest dzisiaj bardzo silna i bardzo widoczna. Wymaga zatem dyskusji jak powinno być skonstruowane prawo, jakie mechanizmy zabezpieczające powinny być dla pracowników, a jakie dla pracodawców, wreszcie jakie powinny być mechanizmy motywacyjne. Jesteśmy przekonani, że dzisiejsza dyskusja i państwa opinie pozwolą na interesujące ujęcie tej problematyki.*

W konferencji wzięli udział prezesi spółek węglowych, liderzy związków zawodowych, przedstawiciele środowiska naukowego oraz eksperci zajmujący się systemami wynagradzania. Jednogłośnie do wniosku, że konieczne jest opracowanie ponadzakładowego układu zbiorowego pracy w górnictwie i później na jego podstawie stworzenie układów dla poszczególnych zakładów, doszli uczestnicy konferencji. – *Uproszczenie systemu wynagrodzeń, ujednolicenie uregulowań oraz budowa ścieżki kariery zawodowej to najważniejsze zagadnienia, nad którymi musimy popracować. W obecnym funduszu wynagrodzeń jest dużo przywilejów, dodatków. Trzeba ten system ujednolicić. Dzisiejsze nasze spotkanie może rozpocząć ogólnokrajową dyskusję na temat układów zbiorowych pracy – powiedział wiceminister energii Grzegorz Tobiszowski. W czasie konferencji głos zabrał m.in. lider śląsko-dąbrowskiej „S”*

Dominik Kolorz, który stwierdził, że na tym samym stanowisku pracy powinno obowiązywać takie samo wynagrodzenie. Dodał, że układ zbiorowy powinien być dla przedsiębiorstwa jak konstytucja.

– *Układ zbiorowy powinien zagwarantować pracownikom, że w przyszłym roku zarobią co najmniej tyle samo, ile w roku 2017. Wbrew upowszechnianym w ostatnich kilkunastu latach opiniom, układy*



zbiorowe nie są archaizmem, a w krajach Europy Zachodniej są bardzo często stosowane – podkreślił Dominik Kolorz.

Podobnego zdania był prof. Michał Seweryński z Uniwersytetu Łódzkiego, wicemarszałek Senatu RP. Przyznał, że układ zbiorowy pracy jest źródłem prawa i nie może on pogarszać warunków pracy. – W bardzo wielu zakładach pracy nie ma związków zawodowych, a wtedy nie ma też układów zbiorowych pracy. Na dodatek prawo powiada, że związek musi liczyć co najmniej 10 osób, a przecież mamy wiele małych przedsiębiorstw. Polscy pracodawcy nie kwapią się do zawierania układów, bo myślą, że skrępują im one ręce. Tymczasem to może być czynnik stabilizujący klimat społeczny, czynnik ładu wewnętrznego. Trafna jest nazwa konstytucji zakładowej, bo jest to elastyczne dostosowanie przepisów prawa pracy do tego, co jest potrzebne w poszczególnych przedsiębiorstwach – mówił prof. Seweryński.

Trzeba pamiętać, że układ zbiorowy w polskim systemie prawa jest traktowany jak ustawa. Można się na niego powoływać przed sądem tak samo jak np. na Kodeks Pracy. Od 1997 roku w Konstytucji jest zawarte upoważnienie dla związków zawodowych i pracodawców do zawierania układów zbiorowych pracy.

– Jest też zasada automatyzmu, która oznacza, że jeśli w układzie znajdzie się postanowienie mniej korzystne dla pracownika niż mówi ustawa, to automatycznie ważne jest to bardziej korzystne rozwiązanie. Pozycja prawna układu zbiorowego w polskim systemie jest silna. Dlatego warto do niego się uciekać, warto go w swoim przedsiębiorstwie zawierać, zwłaszcza jeśli sytuacja staje się skomplikowana tak jak w PGG, gdzie część pracowników przejęta z KHW ma układ zbiorowy pracy, część go nie ma i panuje dualizm prawny, pewien nieład – dodał profesor Seweryńskiego – Był do pewnego stopnia wzorcem dla układów



WARTO BY BYŁO...

- UPROŚCIĆ SYSTEM WYNAGRODZEŃ, aby było czytelne, z jakich aktów prawnych co i kiedy wynika.
- UJEDNOLICIĆ UREGULOWANIA, aby pracownik wiedział, z czego wynika jego wynagrodzenie.
- BUDOWAĆ ŚCIEŻKĘ KARIERY ZAWODOWEJ, aby pracownik rozpoczynający karierę zawodową wiedział, no co może liczyć i nie był zaskakiwany co parę lat.
- STWORZYĆ TAKI FUNDUSZ WYNAGRODZEŃ, aby był on czytelny i ujednoczony.

w innych branżach. Był też przedmiotem zazdrości, bo dawał więcej. I dzisiaj układ, który ma powstać, o ile uda się nam go wynegocjować, znowu może być wzorem, impulsem i zachętą dla innych branż – mówił.

Z kolei Jarosław Grzesik, przewodniczący górniczej NSZZ Solidarność stwierdził: – Systemy wynagradzania należy nie tyle ujednolicać, co upraszczać. Każdy bardziej prosty system jest lepszy od obecnego. Nie wierzę, że dla pracownika ważny jest system. 99,9 proc. osób jest zainteresowanych finałem, czyli tym, co trafia do ich kieszeni. Jedni wolą mieć równe, godziwe wynagrodzenie co miesiąc, takie aby wystarczyło im nie tylko na przeżycie od pierwszego do pierwszego, ale żeby coś można było z tego odłożyć. Inni wolą wynagrodzenie, tak jak w górnictwie, składające się z dwóch elementów: comiesięcznego godziwego oraz dodatkowego, wypłacanego raz w roku, które można zaoszczędzić. Dzisiaj mówimy, że to się nie podoba społeczeństwu, dziennikarzom, politykom. Nagonka wzięła się z tego, że etos pracy górnika stał się niewygodny. Zaczęto napuszczać jedne grupy zawodowe na inne.

Konferencja zakończyła się panelem dyskusyjnym, w którym udział wzięli prezes PGG Tomasz Rogala, wiceprezes JSW Artur Wojtków, prezes LW Bogdanka Krzysztof Szlaga, prezes Węglokosu Kraj Grzegorz Waclawek oraz liderzy związków zawodowych, m.in. górniczej Solidarności Jarosław Grzesik i WZZ Sierpnia 80 Bogusław Ziętek.



Konferencja zakończyła się panelem dyskusyjnym. FOT.: Jan Czipionka

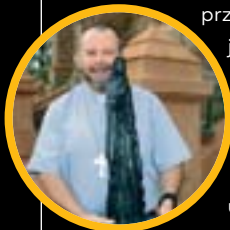
KALENDARIUM

STYCZEŃ

ŚW. BARBARA W AUSTRALII

W katedrze Broken Hill dokonano uroczystego odsłonięcia figury św. Barbary przekazanej przez Zarząd Polskiej Grupy Górniczej. Podczas poświęcenia figury biskup Columba Macbeth – Green podkreślił, że wizerunek świętej wykonany został z polskiego węgla i został przekazany

przez polskich górników jako dar dla australijskiej katedry. Figura św. Barbary, którą ufundował Zarząd Polskiej Grupy Górniczej, została poświęcona podczas uroczystej mszy świętej na Jasnę Górze.



POŁĄCZENIE TECHNOLOGICZNE „CHWAŁOWIC” I „JANKOWIC”

W ramach funkcjonowania kopalni zespółonej ROW rozpoczęło się przekazywanie części urobku z ruchu „Chwałowice” do ruchu „Jankowice”. Ruch „Jankowice” przejmuje 3,0 tys. ton netto urobku na dobę, co pozwala na osiągnięcie średniego sumarycznego dobowego wydobycia w obu ww. ruchach oddziały KWK ROW w wysokości 19,1 tys. ton na dobę netto, to jest w ruchu „Jankowice” w wysokości 12,5 tys. ton netto oraz 6,6 tys. ton na dobę w ruchu „Chwałowice”. Jednocześnie będzie możliwe pełne wzbogacanie w ZPMW obu ruchów całej nadywy do klasy minimum 23 MJ.



LUTY

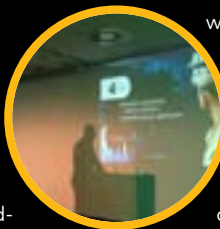
RAPORT O RYNKU WĘGLOWYM

Carlos Fernandez Alvarez, starszy analityk ds. węgla w Międzynarodowej Agencji Energii, koordynujący kwestie dotyczące sektora górniczego od 2010 r. był gościem i prelegentem podczas spotkania z przedstawicielami sektora górniczego i dziennikarzami, które odbyło się 6 lutego w siedzibie Polskiej Grupy Górniczej.



SZKOŁA EKSPLOATACJI PODZIEMNEJ

Wiceprezes PGG Piotr Bojarski wziął udział w sesji otwarcia XXVI Szkoły Eksploatacji Podziemnej. W ramach panelu „Restrukturyzacja ponad wszystko” wygłosił referat pt. „Kopalnie zespółone – ważny element restrukturyzacji górnictwa”, w którym przedstawił proces konsolidacji kopalń, stanowiący priorytetowe przedsięwzięcie Biznes Planu Polskiej Grupy Górniczej na lata 2016–2030. W swym wystąpieniu podkreślił jakie efekty przyniosło połączenie kopalń. Na dzień dzisiejszy można stwierdzić, że konsolidacja umożliwiła optymalizację sfery zatrudnienia i zwiększyła wydajność. Połączenie komórek organizacyjnych, a także uproszczenie procedur działania, przede wszystkim w obszarach zabezpieczenia i wsparcia produkcji, wpłynęło na ograniczanie liczby pracowników administracyjnych kopalń, wzrost elastyczności w zarządzaniu załogą czy dobrowolne przejścia pracowników wraz z przenoszeniem części nieprodukcyjnej majątku zakładów do Spółki Restrukturyzacji Kopalń.



MARZEC

FIGURA ŚW. BARBARY POD ZIEMIĄ

Figura patronki górników do tej pory wystawiona była na ołtarzu cechowni Pola Bojków, gdzie trafiła na początku lat 80. w okresie wydarzeń sierpniowych. W związku z restrukturyzacją cechownia Pola Bojków przestała pełnić swoją funkcję, zaś dla figury św. Barbary musiano znaleźć godne miejsce. Postanowiono, że najlepszym będzie specjalnie przygotowane wyrobisko na poziomie 950, na podszyciu szybika III. Nowy ołtarz dla św. Barbary wybudowali pracownicy KWK „Sośnica” Roman Grajdek z działu elektrycznego oraz Denis Dąbrowski z działu wentylacyjnego. Każdy górnik zjeżdżający szybem IV na poziom 750, a następnie szybikiem III na poziom 750, kierując się do pociągu będzie przechodził obok tego wyjątkowego miejsca.



OBSERWACJI PŁYTY EUROPEJSKIEJ

PGG weszła w skład polskiego konsorcjum innowacyjnego projektu EPOS-PL – System Obserwacji Płyty Europejskiej, będącego częścią największego europejskiego projektu badawczego związanego z naukami o Ziemi EPOS, który ma być realizowany do 2040 roku. Projekt ten obejmuje sieci sejsmologiczne i geodezyjne oraz obserwacje satelitarne i grawimetryczne. Liderem projektu jest Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, a w skład konsorcjum, oprócz PGG weszły wiodące ośrodki wyspecjalizowane w naukach o Ziemi, m.in.: Główny Instytut Górnictwa, Instytut Geodezji i Kartografii w Warszawie oraz Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, wspomagane technicznie i informatycznie przez Wojskową Akademię Techniczną oraz Akademickie Centrum Komputerowe Cyfronet AGH w Krakowie.



2017



KWIECIEŃ

PGG PRZEJMUJE KHW

Z dniem 1 kwietnia 2017 r. Polska Grupa Górnicza przejęła kopalnię i pracowników Katowickiego Holdingu Węglowego.

Holding został jej ruchem i wzmocnił potencjał już dziś największej w Europie spółki węglowej. PGG, po połączeniu z KHW, zatrudnia 43,3 tysiąca osób, z czego 12,5 tysiąca to byli pracownicy KHW. Połączenie było konieczne. Suma zadłużenia Holdingu przekroczyła 2,5 miliarda złotych, z czego ponad 1,2

mld zł to zobowiązania z tytułu obligacji. Strona finansowa zgodziła się na zmianę warunków spłaty zadłużenia jedynie pod warunkiem włączenia KHW do PGG.



MAJ

WĘGLOWA STRATEGIA PGG

Podczas IX Europejskiego Kongresu Gospodarczego, 10 maja 2017 r., Polska Grupa Górnicza przedstawiła strategię na lata 2017-2030.

Zakłada ona, że PGG pozostanie najważniejszym polskim producentem wysokiej jakości paliw stałych, zapewniając bezpieczeństwo rynku energetycznego i ciepłowniczego kraju. Spółka chce osiągnąć wyznaczone przez siebie cele dzięki m. in. poprawie gospodarki złożami węgla, długofalowym inwestycjom oraz prowadzeniu firmy w sposób zgodny z zasadami społecznej odpowiedzialności biznesu.

PIELGRZYMKĄ DO PIEKAR

Ostatnia niedziela maja to dzień corocznej pielgrzymki mężczyzn i młodzieńców do Matki Miłości i Sprawiedliwości Społecznej w Piekarach Śląskich. Pielgrzymów powitał arcybiskup Wiktor Skworec, metropolita katowicki. – Zgodnie z co najmniej 50-letnią tradycją podejmujemy tu, na Piekarskim Wzgórzu, ważne społeczne tematy. Dzisiaj pierwszy temat tegorocznego przesłania społecznego to paląca sprawa niedzieli. Wkrótce minie rok od złożenia w Sejmie przez ZZ Solidarność obywatelskiego projektu ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele.

To rozwiązanie poparto podpisem ponad pół miliona obywateli! Postulowana ustawa bierze w obronę człowieka; ponad milion osób, szczególnie kobiet, pracujących – wykonujących prace niekonieczne – w niedziele i dni świąteczne. Podkreśla też wartość niedzieli jako dobra kulturowego i dnia wolnego od pracy.



CZERWIEC

MIĘDZYNARODOWE FORUM GÓRNICZE

Polska Grupa Górnicza zainaugurowała podczas Międzynarodowego Forum Górniczego, które odbyło się w kopalni „Pniówek”, specjalny program badawczy, promujący wdrażanie w PGG innowacyjne i efektywne pomysły naukowe. Spółka, wspólnie z Głównym Instytutem Górnictwa, umożliwi otwarcie 20 przewodów doktorskich pracownikom PGG, których celem będzie opracowanie i wdrożenie nowych i efektywnych rozwiązań badawczych. Doktorantami będą głównie pracownicy kopalń średniego szczebla – praktycy podziemnej pracy. Inicjatywa PGG jest elementem nowego programu „Doktorat wdrożeniowy”, zainicjowanego przez wicepremiera Jarosława Gowina. To pierwsza taka inicjatywa w górnictwie i jedna z pierwszych w Polsce.



LIPIEC

60 LAT MINĘŁO...

Pierwsza nowa kopalnia w powojennej Polsce – „Halemba” obchodziła swoje 60-lecie. Plany budowy kopalni na terenie „Halemby” powstały jeszcze przed rozpoczęciem II wojny światowej, a faktyczne prace rozpoczęto w 1943 roku. Przygotowano wtedy infrastrukturę na powierzchni oraz rozpoczęto głębinie pierwszego szybu.

Kopalnia „Halemba” wchodzi obecnie w skład kopalni „Ruda”, należącej do Polskiej Grupy Górnicznej, jako jej ruch.



SIERPIEŃ

WYCOFANIE SORTYMENTÓW

Po decyzji Zarządu PGG o wycofaniu ze sprzedaży mułków i flotokonzentratów powstających w procesie uszlachetniania węgla oraz rodzajów węgla, których sprzedaż sprzeciwiły się na swoim terenie niektóre samorzędy (w tym śląski), z rynku wypadło kilkaset tysięcy ton dotychczas sprzedawanego polskiego węgla. Mówił o tym w połowie miesiąca prezes Zarządu PGG, Tomasz Rogala. Podkreślał, iż wycofanie najtańszych sortymentów w końcowym efekcie oznacza wyraźne podwyższenie kosztów ogrzewania, które bezpośrednio odczują odbiorcy indywidualni. Przypomnijmy, że uchwała antysmogowa, przyjęta w kwietniu br. przez Sejmik Województwa Śląskiego, zakazuje stosowania nie tylko mułków i flotokonzentratów, ale stopniowo także wysokiej jakości miałów węglowych i tzw. węgla grubych. To oznacza wyeliminowanie z rynku około 2,5 mln ton węgla. Według szacunków PGG zmiana gatunku węgla spowoduje dla mieszkańców wzrost



WRZESIEŃ

PŁATNE PRAKTYKI STUDENCKIE

Podpisano umowę o współpracy pomiędzy Polską Grupą Górniczą a Politechniką Śląską. Studenci górnictwa będą od tego roku odbywać płatne praktyki w kopalniach, osoby chcące związać swoją przyszłość zawodową z PGG mogą też liczyć na stypendia. Praktyki mają być organizowane w trakcie całego przebiegu studiów. W pierwszym semestrze student będzie odbywać praktyki niemal we wszystkich kopalnianych działach, bez względu na wybrany kierunek studiów. Będzie mógł zorientować się, co mu najbardziej odpowiada, czym chce się zajmować. W trakcie kolejnych semestrów prowadzone będą praktyki w konkretnym dziale, zgodnym z kierunkiem kształcenia.

BOHATEROWIE Z „RYDUŁTÓW”

Jarosław Ruda i Jarosław Jasita – pracownicy ruchu „Rydułtowy” kopalni ROW, którzy w sobotę, 23 września 2017 r., uratowali z Wełtawy pod mostem Karola w Pradze 80-letniego słynnego czeskiego aktora Jana Třískę, zostali uhonorowani przez wiceministra energii i prezesa zarządu PGG. Bohaterscy ratownicy otrzymali pamiątkowe medale oraz cenne upominki. Grzegorz Tobiszowski podkreślił męstwo i poświęcenie naszych pracowników. Tomasz Rogala przekazał im wyrazy najwyższego uznania za ich bezprecedensowy wyczyn. Inżynier Jarosław Ruda jest dyspozytorem, natomiast inżynier Jarosław Jasita pracuje w dziale szkolenia. Z zamierzenia są pletwonurkami i ratownikami wodnymi.



PAŹDZIERNIK

KOMU, ILE, JAK?

23 października w Dzienniku Ustaw została ogłoszona ustawa o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla. Od 24 października uprawnieni do świadczenia mogą składać wnioski o wypłatę 10 tys. zł netto. O rekompensatę mogą ubiegać się emeryci i renciści, którzy mieli ustalone prawo do deputatu (w naturze albo ekwiwalentu pieniężnego), a którym świadczenie zawiesiły spółki węglowe. Uprawnione będą też wdowy, wdowcy oraz sieroty otrzymujące renty po górnikach.



STUDIA DOKTORANCKIE

W Dzień Edukacji Narodowej, 14 października, odbyła się uroczysta inauguracja studiów doktoranckich w dyscyplinie górnictwo i geologia inżynierska, dedykowana pracownikom Polskiej Grupy Górniczej, w Głównym Instytucie Górnictwa. To pierwsze tego typu studia doktoranckie w branży górniczej w Polsce. W ramach tej współpracy 20 naszych inżynierów otworzyło przewody doktorskie. Co warto podkreślić, zawartość tych prac znajdzie zastosowanie w praktyce działalności naszego przedsiębiorstwa. Pozwoli to wypracować szereg rozwiązań naukowo-technicznych w zakresie zagrożeń naturalnych, mechaniki górotworu, bezpieczeństwa pracy, wpływu eksploatacji na powierzchnię. Podjęte też zostaną aspekty organizacyjne oraz rozwiązania techniczne i technologiczne. Dzięki takiej właśnie współpracy Polska Grupa Górnicza robi kolejny krok w kierunku innowacyjności.





LISTOPAD

GÓRNICZA WYSTAWA W SEJMIE RP

W Sejmie RP, 22 listopada odbyło się uroczyste otwarcie wystawy „Górnictwo węglowe, historia i teraźniejszość”. Ekspozycja została przygotowana przez Polską Grupę Górnictwa z inicjatywy posła Prawa i Sprawiedliwości Jarosława Gonciarza. Pokazuje ona historię trudnej górniczej pracy od jej zarania do chwili obecnej. W niezwykle skrótovej i atrakcyjnej wizualnie formie przekonuje, jak bardzo zmieniło się polskie górnictwo. Przekaz oparty jest na dwóch modułach – kontraście dawnych i nowych form wydobycia oraz swoistej osi czasu ukazującej przemiany i rozwój tej gałęzi przemysłu. Wystawa obok tradycyjnej formy obejmuje prezentację materiałów multimedialnych o treściach historycznych oraz nowoczesnych technologiach

wydobyczych Polskiej Grupy Górnictwej.



„PRACUJĘ BEZPIECZNIE 2017”

Tegoroczną edycję konkursu wiedzy o BHP wygrał sztygar zmianowy z ruchu „Piast” kopalni „Piast-Ziemowit” Piotr Pucka. Na podium uplasowali się również Zbigniew Bugdol z ruchu „Chwałowice” kopalni ROW oraz Damian Starowicz z ruchu „Halemba” kopalni „Ruda”. Gospodarzem rozgrywek finałowych, które odbyły się 16.11.2017 r. w Domu Kultury w Rybniku-Niedobczycach, była kopalnia ROW, bowiem ubiegłorocznym zwycięzcą konkursu był Rafał Zuch z ruchu „Jankowice” KWK ROW.



GRUDZIEŃ

GÓRNICTWO MA PRZYSZŁOŚĆ

Podczas centralnej Barbórki Polskiej Grupy Górnictwej Grzegorz Tobiszowski, wiceminister energii, został uhonorowany stopniem generalnego dyrektora górnictwa.

Główne uroczystości Barbórkowe Polskiej Grupy Górnictwej odbyły się 1 grudnia w Rudzie Śląskiej Halembie. Wśród gości byli m.in. śląscy parlamentarzyści, wojewoda Jarosław Wieszczek, a także przedstawiciel Prezydenta Andrzeja Dudy. Prezes PGG Tomasz Rogala podsumował tegoroczne działania spółki, podkreślił, że tak ogromny proces przemiany polskiego górnictwa byłby niemożliwy bez wsparcia pani Premier Beaty Szydło, pomocy Ministerstwa Energii, w szczególności ministra Krzysztofa Tchórzewskiego i odpowiedzialnego za górnictwo wiceministra Grzegorza Tobiszowskiego. Złożył także podziękowania i życzenia stronie społecznej i wszystkim górnikom oraz pracownikom Polskiej Grupy Górnictwej.



36. ROCZNICA PACYFIKACJI „WUJKA”

Z udziałem wicepremier Beaty Szydło i przedstawicieli rządu odbyły się 16 grudnia, w Katowicach, główne uroczystości z okazji 36. rocznicy krwawej pacyfikacji strajku w kopalni Wujek. O godz. 14.00 odprawiono mszę świętą w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. W tym czasie pod kościołem wolontariusze rozdali kilkaset zniczy, które później zostały zapalone pod pomnikiem-krzyżem. Po mszy jej uczestnicy przeszli w zorganizowanej kolumnie pod pomnik. W imieniu organizatorów uroczystości przywitali wszystkich obecnych, a przede wszystkich rodziny ofiar i uczestników tamtych zdarzeń: Krzysztof Pluszczyk – przewodniczący Społecznego Komitetu Pamięci Górników KWK „Wujek” w Katowicach Poległych 16 grudnia 1981 roku oraz Dominik Kolorz – przewodniczący Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiej Solidarności. Dziękując przedstawicielom wojska i różnych organizacji za pomoc w przygotowaniu tej uroczystości, osobne słowa podziękowania skierowali do prezesa Zarządu PGG Tomasza Rogali.



NOWOCZESNY UKŁAD ZBIOROWY

Ponadzakładowy, nowoczesny układ zbiorowy pracy to zadanie, przed którym stoi dzisiaj górnictwo. Polska Grupa Górnictwa jako pierwsza rozpoczęła prace nad nowym układem zbiorowym. O tym, czy i jak go zmienić, i czym powinien być nowoczesny układ dyskutowano 19 grudnia w Katowicach, podczas zorganizowanej przez PGG konferencji „Układ zbiorowy pracy w warunkach nowoczesnej gospodarki”. Konferencja odbyła się w siedzibie śląsko-dąbrowskiej Solidarności w Katowicach. W konferencji wzięli udział prezesi spółek węglowych, liderzy związków zawodowych, przedstawiciele środowiska naukowego oraz eksperci zajmujący się systemami wynagradzania. Uproszczenie systemu wynagrodzeń, ujednotwienie uregulowań oraz budowa ścieżki kariery zawodowej to najważniejsze zagadnienia, nad którymi musimy popracować. W obecnym funduszu wynagrodzeń jest dużo przywilejów, dodatków. Trzeba ten system ujednotwić. Dzisiejsze nasze spotkanie może rozpocząć ogólnokrajową dyskusję na temat układów zbiorowych pracy – powiedział wiceminister energii Grzegorz Tobiszowski.



PROGRAM DLA ŚLĄSKA

Premier Mateusz Morawiecki ogłosił w Katowicach Program dla Śląska. To jeden z kluczowych projektów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Zakłada m.in. budowę dwóch kopalń: węgla koksowego i energetycznego. Projekt budowy nowej kopalni węgla koksowego zostałyby zrealizowany na bazie infrastruktury pozostałej po jednej z kopalń zlikwidowanych w procesie restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 1997–2001. Docelowo inwestycja pozwoliłaby stworzyć ok. 1,5 miejsc pracy bezpośrednio w kopalni oraz kolejne 1,5 tys. miejsc pracy w jej otoczeniu – w sektorze dostaw i usług. Koszt to 1,8 mld zł. Mają się szansę zwrócić w ciągu 5 lat.

Nowa jakość dla Śląska, spory pakiet dla górnictwa

PREMIER MATEUSZ MORAWIECKI OGŁOSIŁ W KATOWICACH PROGRAM DLA ŚLĄSKA. TO JEDEN Z KLUCZOWYCH PROJEKTÓW STRATEGII NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU. MA WZMOCNIĆ ŚLĄSK. ZAKŁADA M.IN. BUDOWĘ DWÓCH KOPALNI – WĘGLA KOKSOWEGO I ENERGETYCZNEGO.

Nie możemy i nie chcemy zostawić ziemi województwa śląskiego samej sobie. Program dla Śląska leży mi szczególnie na sercu. To ziemia, która była bardzo ważna dla historii Polski. To dzięki węglowi rozwijał się polski przemysł. Śląsk to jeden z najsilniejszych gospodarczo regionów Polski, wojewódzki lider w eksporcie do krajów UE. Wytwarza prawie 13 proc. polskiego PKB. W ciągu kilku lat na Górnym Śląsku i Zagłębiu zainwestowane zostanie około 40 mld zł – mówił premier Morawiecki, w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim, podczas prezentacji Programu dla Śląska pod koniec 2017 r. Program zawiera m.in. 73 przedsięwzięcia kluczowe o wartości co najmniej 40 mld zł, a także kolejne przedsięwzięcia krajowe, z których woj. śląskie będzie mogło skorzystać z ok. 5 mld zł. Program przygotowany został przez rząd w uzgodnieniu z Wojewódzką Radą Dialogu Społecznego.

Program przewiduje budowę-odtworzenie kopalni węgla koksowego w perspektywie lat 2018–2019 kosztem 1,8 mld zł oraz budowę-odtworzenie kopalni węgla energetycznego kosztem ok. 5 mld zł, w której wydobyte miałyby zostać uruchomione najpóźniej w 2030 r. Projekt budowy nowej kopalni węgla koksowego zostałyby zrealizowa-



ny na bazie infrastruktury pozostałej po jednej z kopalń zlikwidowanych w procesie restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 1997–2001. Docelowo inwestycja pozwoliłaby stworzyć ok. 1,5 tys. miejsc pracy bezpośrednio w kopalni oraz kolejne 1,5 tys. miejsc pracy w jej otoczeniu – w sektorze dostaw i usług. Koszt to 1,8 mld zł. Mają się szansę one zwrócić w ciągu 5 lat. Inwestycja zostanie sfinansowana częściowo ze

środków własnych jednej z działających na Śląsku spółek węglowych, a częściowo z innych źródeł (kapitał prywatny, zarówno krajowy jak i zagraniczny). Program zakłada, że nowa kopalnia zapewniłaby dostawy węgla do nowej elektrowni na poziomie ok. 2 mln ton węgla rocznie i wiązałyby się z powstaniem 2 tys. nowych miejsc pracy.

ALEKSANDRA WYSOCKA-SIEMBIGA
JAN CZYPIONKA



SZEŚĆ WSKAZANYCH W PROGRAMIE SZCZEGÓŁOWYCH CELÓW ROZWOJOWYCH TO: WZROST INNOWACYJNOŚCI PRZEMYSŁU I INWESTYCJI ROZWOJOWYCH W REGIONIE, ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I PODNIESIENIE KWALIFIKACJI MIESZKAŃCÓW REGIONU, POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ, WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU REGIONU W CELU ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO KRAJU ORAZ ROZWÓJ INNOWACJI W ENERGETYCE, A TAKŻE POPRAWA WARUNKÓW ROZWOJOWYCH MIAST.



Dobrze umocowany i otwarty

Program dla Śląska to jest dokument historyczny, umocowany w rządowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, co daje pewność, że będzie skutecznie realizowany. To połączenie tego co tradycyjne – przemysłu, który ten region ukształtował, z potrzebą by był innowacyjny. Jest on dokumentem otwartym, co jest jego siłą, bo umożliwi reagowanie na to, co się będzie działo w życiu gospodarczym.

GRZEGORZ TOBISZOWSKI, WICEMINISTER ENERGII

Pakiet dla górnictwa

Program dla Śląska w całości będzie realizowany przez rząd z partnerami w regionie i będzie sukcesywnie rozszerzany o nowe ważne projekty. Będziemy stosowali ten program jako narzędzie koordynacji wszystkich działań z poziomu rządowego, również z poziomu unijnego, które będą kierowane na rzecz regionu – zarówno we współpracy z instytucjami rządowymi, jak również instytucjami na poziomie regionalnym. Program zawiera spory pakiet rozwiązań dla górnictwa.

JERZY KWIECIŃSKI, WICEMINISTER ROZWOJU

Nowa jakość

Obecny Program dla Śląska to zupełnie nowa jakość w porównaniu z poprzednimi tego typu dokumentami. Został przygotowany przez mieszkańców Śląska dla mieszkańców Śląska.

PIOTR DUDA, PRZEWODNICZĄCY NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”



Spotkanie odbyło się w gmachu Urzędu Wojewódzkiego

Program przewiduje **budowę-odtworzenie kopalń węgla energetycznego**. Górnośląskie Zagłębie Węglowe dysponuje zasobami węgla stanowiącymi ok. 80 proc. polskich zasobów węgla. Lokalizacja nowej kopalni węgla energetycznego w tym zagłębiu jest zatem jak najbardziej wskazana. Nowa kopalnia zapewniłaby dostawy węgla do nowej elektrowni na poziomie ok. 2,0 mln ton węgla rocznie. Inwestycja wiązałaby się z powstaniem ok. 2000 nowych miejsc pracy – czytamy w Programie. Według Programu inwestycja kosztowałaby ok. 5 mld zł.

Co jeszcze znalazło się w Programie dla Śląska?

1. Projekt pilotażowy Inteligentna Kopalnia, którego celem będzie wdrożenie do produkcji w przemyśle wydobywczym nowoczesnych rozwiązań technologicznych, sztucznej inteligencji.
2. Zgazowanie węgla w przemysłowych instalacjach na powierzchni.
3. Produkcja paliw bezdymnych z zawartością części lotnych max. 10%.
4. Brykietowanie węgla energetycznych z udziałem środków o wysokiej kaloryczności i wytrzymałości mechanicznej.
5. Kompleks produkcji wodoru z gazu koksowniczego,
6. Węgle i koks aktywne dla suwania rtęci ze spalin.
7. Nowoczesny przerób smoły koksowniczej.
8. Produkcja ciepła sieciowego lub energii elektrycznej z wykorzystaniem gazu ze zgazowania odpadów węglowych, komunalnych i przemysłowych oraz osadów ściekowych.
9. Produkcja ekologicznych, formowanych paliw niskoemisyjnych,
10. Hybrydowy program utylizacji metanu w powietrzu wentylacyjnym z przewietrzania kopalń metanowych.
11. Budowa instalacji produkcji gazu syntezowego poprzez proces odgazowania surowców w atmosferze wodorowej,
12. Produkcja energii elektrycznej poprzez podziemną elektrownię itd.

Kto powinien współpracować?

Niezbędna w zakresie wdrażania programu będzie współpraca wielu instytucji, w szczególności Ministerstwa Rozwoju, Ministerstwa Energii, Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, a także Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Polskiego Funduszu Rozwoju.

Kto wchodzi w skład komitetu sterującego?

Komitet sterujący programem powstał przy Wojewodzie Śląskim, w jego skład wchodzi przedstawiciele: Wojewody Śląskiego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, Ministerstwa Rozwoju, Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego, NSZZ „Solidarność” Śląsko-Dąbrowska, Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Banku Gospodarstwa Krajowego.

Jednym z najważniejszych zagadnień Programu dla Śląska jest **budowa-odtworzenie kopalni węgla koksowego**. Według Programu prognozowane koszty inwestycji kształtują się na poziomie 1,8 mld zł. Zwrot zainwestowanych środków nie powinien przekroczyć pięciu lat. Realizacja projektu odbudowy kopalni węgla koksowego zostanie sfinansowana częściowo ze środków własnych jednej z działających na Śląsku spółek węglowych, a częściowo z innych źródeł (kapitał prywatny, zarówno krajowy jak i zagraniczny).

Nowa strategia

ROZMOWA Z **EDWARDEM PAŹDZIORKO**, DYREKTOREM ZGRI

JAN CZYPIONKA: Zakład Górniczych Robót Inwestycyjnych przyjął nową strategię...

E. PAŹDZIORKO: – Strategia opiera się na rozszerzeniu i jednoczesnym ukierunkowaniu działalności zakładu, zmierzając do prowadzenia wyspecjalizowanych robót górniczych, które kopalnie nie są w stanie wykonać siłami własnymi oraz robót nietypowych, wykonywanych okresowo, a jednocześnie strategicznych dla danej kopalni.

J. C.: Czy może Pan podać szczegóły?

E. P.: – Na początku chciałem podziękować Zarządowi PGG za akceptację i zgodę na realizację naszej strategii. Strategia przewiduje między innymi utrzymanie i rozwój dotychczasowego potencjału w zakresie drążenia wyrobisk korytarzowych. Utworzyliśmy i planujemy także rozszerzenie działalności w strukturach ZGRI nowego pionu pod nazwą Dział Usług Górniczych

(DUG), który zajmowałby się szeroko pojętą profilaktyką związaną z odmetanowaniem kopalń.

Ważnym elementem strategii jest też utworzenie w pionie górniczym nowego oddziału do prowadzenia prac zbrojeniowo-likwidacyjnych.

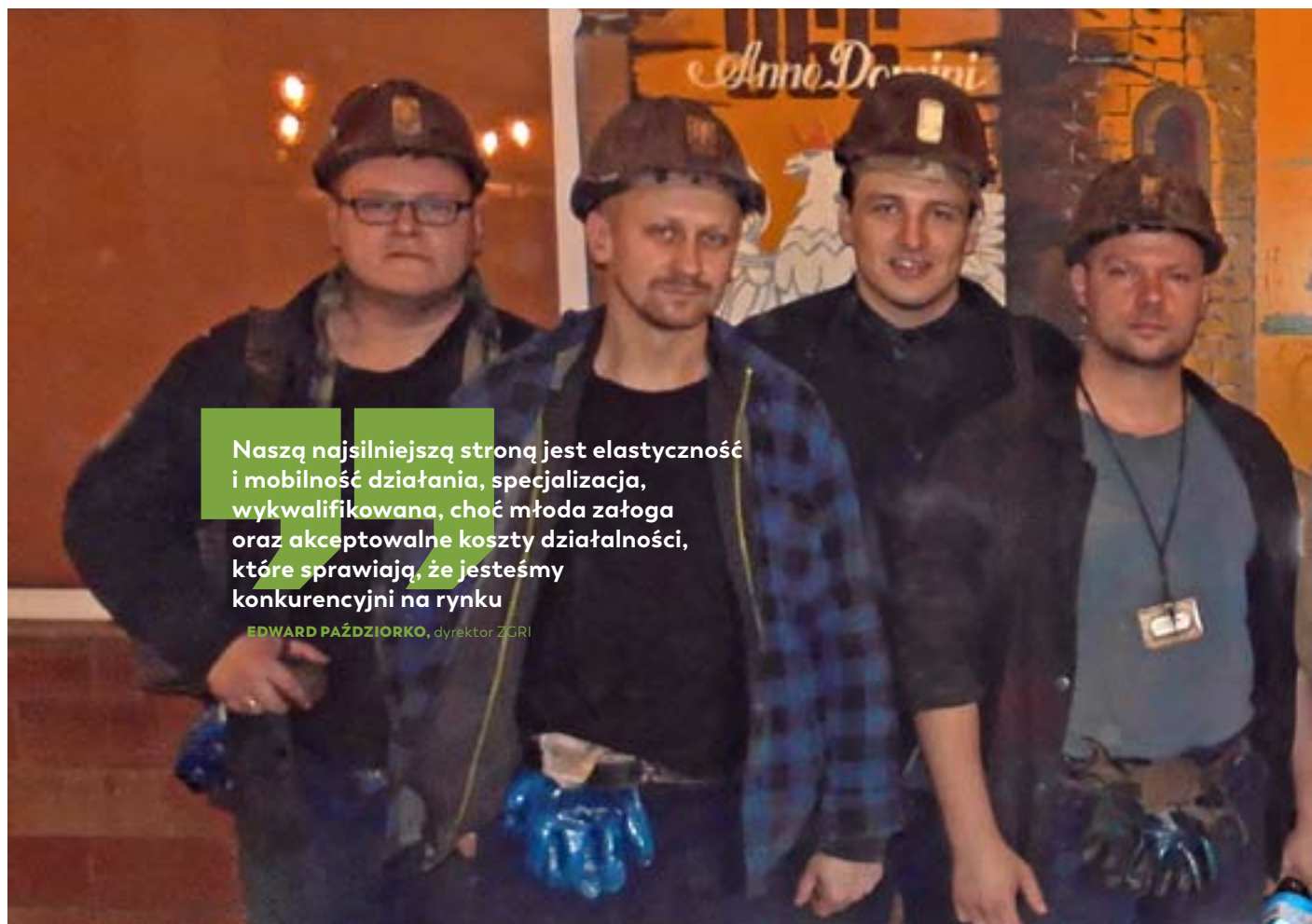
Istotne jest również rozszerzenie działalności Oddziału Robót Szybowych o realizację specjalistycznych zadań związanych między innymi z remontem wyposażenia szybów, wymianą rurociągów, opuszczaniem kabli energetycznych i teletechnicznych, z przygotowaniem tras kablowych oraz ich przekładką, konserwacją wież szybowych, remontem i likwidacją urządzeń wyciągowych oraz w perspektywie wymianą lin szybowych.



Nowa strategia przewiduje także wyselekcjonowanie specjalistycznych brygad/oddziałów i systematyczne przyjmowanie do realizacji zleceń w zakresie górniczych robót specjalistycznych (kotwienie, torkretowanie, przebudowy skrzyżowań, wnętrza, itp.).

J. C.: Interesuje mnie szczególnie ta sfera działalności, która związana jest z odmetanowaniem kopalń...

E. P.: – To rzeczywiście bardzo ważna działalność, ponieważ przygotowuje fronty ścianowe pod kątem wczesnego ich odgazowania, poprawia efektywność ujęcia metanu, wpisując się jednocześnie w politykę maksymalnego wykorzystania metanu dla celów gospodarczych. Oprócz metod tzw.



Naszą najsilniejszą stroną jest elastyczność i mobilność działania, specjalizacja, wykwalifikowana, choć młoda załoga oraz akceptowalne koszty działalności, które sprawiają, że jesteśmy konkurencyjni na rynku

EDWARD PAŹDZIORKO, dyrektor ZGRI

tradycyjnych, tj. wiercenia wiązek otworów, chcemy rozwinąć technologię wierceń opartą na wierceniach kierunkowych.

W celu uzyskania zadawalających wyników prac prowadzonych przy odmetanowaniu niezbędny staje się zakup inwestycyjny specjalnych wiertnic wraz z wyposażeniem, dający podstawę do oszacowania żądanych efektów związanych z wykonywaniem wierceń kierunkowych przy wykorzystaniu silników węglanych (szacunkowy koszt jednej wiertnicy z wyposażeniem ok. 3 mln zł). Technologia wierceń kierunkowych ma dzisiaj szerokie zastosowanie. Wiercenia otworów kierunkowych prowadzi się nie tylko do odmetanowania złóż, ale również do zbadania geologicznego zalegania złoża w przypadku występowania licznych uskoków, zwłaszcza przed podjęciem decyzji o prowadzeniu kosztownych robót przygotowawczych. Innym ich wykorzystaniem jest wykonywanie prób rdzeniowych celem bezpośredniego rozpoznania pokładu, jak również wykonywanie otworów w celu odwadniania starych zrobów lub wyrobisk, które są znacznie oddalone od potencjalnych miejsc wykonywania wierceń.

J. C.: Realizacja zadań zawartych w strategii wymusza konieczność zmian organizacyjnych w firmie...

E. P.: – Utworzenie nowego pionu – Działu Usług Górniczych oraz nowego oddziału – Oddziału Likwidacyjno-Zbrojeniowego pociąga za sobą potrzebę zwiększenia zatrudnienia w pierwszym etapie o około 190 pracowników. Z tego około 130 pracowników, wraz z dozorem, do Działu Usług Górniczych do wykonywania robót wiertniczych związanych z odmetanowaniem, torkretowaniem i kotwieniem (w pierwszym etapie pracownicy w ramach alokacji z kopalni „Murcki-Staszic”, z pozostałych kopalń byłego KHW oraz osoby pozyskane z rynku lokalnego), a także 60 pracowników do utworzenia Oddziału Likwidacyjno-Zbrojeniowego (pracownicy w ramach alokacji z kopalń byłego KHW oraz osoby z lokalnego rynku pracy).

Dział Usług Górniczych w strukturze ZGRI to nowa forma współpracy z kopalniami PGG. W kolejnych latach, przy akceptacji kopalń, planuje się systematyczne rozwijanie i rozszerzanie działalności ZGRI w tym temacie. Posiadając wyspecjalizowane służby, wraz z odpowiednim

wyposażeniem, Zakład mógłby kompleksowo obsługiwać kopalnie w zakresie wiercenia otworów do odmetanowania oraz prowadzić samo odmetanowanie. Na wyznaczonych kopalniach Zakład posiadałby swoje wyspecjalizowane oddziały wykonujące tego typu roboty, podobnie jak w przypadku robót przygotowawczych.

J. C.: Jaka jest najsilniejsza strona ZGRI?

E. P.: – Na dzisiaj zakład ZGRI stanowią 603 osoby, a docelowo zatrudnienie ma wynieść 735 pracowników. Jestem przekonany, że naszą najsilniejszą stroną jest elastyczność i mobilność działania, specjalizacja, wykwalifikowana, choć młoda załoga oraz akceptowalne koszty działalności, które sprawiają, że jesteśmy konkurencyjni na rynku.

W tym miejscu chciałem przede wszystkim podziękować załodze, dozоровi, kierownictwu ZGRI oraz stronie społecznej, a także kierownictwu kopalń, w których pracuje załoga ZGRI, za akceptację i zrozumienie naszych zamierzeń oraz stopniową realizację naszej strategii. Bez tak wielkiego wsparcia nie byłoby to możliwe. Wyniki za ostatnie miesiące 2017 roku, w których realizowaliśmy przyjętą strategię, potwierdzają skuteczność jej wdrożenia i dalszą działalność ZGRI.





Z udziałem wicepremier Beaty Szydło i przedstawicieli rządu odbyły się w sobotę, 16 grudnia, w Katowicach główne uroczystości z okazji 36. rocznicy krwawej pacyfikacji strajku w kopalni „Wujek”.

36. rocznica pacyfikacji kopalni „Wujek”

„Bieg Dziewięciu Górników” – od Bojszów po Zawiercie

Główne uroczystości już tradycyjnie rozpoczęły się od sztafety upamiętniającej pamięć poległych górników. W piątym gwiazdzistym „Biegu Dziewięciu Górników”, przeprowadzonym w 36. rocznicę pacyfikacji strajku w kopalni „Wujek”, wzięło udział kilkuset uczniów z czterdziestu siedmiu szkół podstawowych i średnich z całego województwa – od Zawiercia po Bojszowy .

Po drodze do Katowic uczniowie szkoły nr 27 z Rudy Śląskiej zatrzymali się przy cmentarzu komunalnym w Halembie, pod tablicą upamiętniającą mieszkańców, którzy zginęli w zawieruchach wojennych i w wyniku politycznej przemocy. Pośród wymienionych znajduje się nazwisko jednej z ofiar pacyfikacji strajku, mieszkańca Rudy – Joachima Gnidy.

Drużyny przybywające z regionu spotkały się przy zbiegu ulic Wincentego Pola i Mikołowskiej, skąd już w grupie przebiegły kilkaset metrów pod pomnik-krzyż.

Zwracając się do nich, przewodniczący komitetu strajkowego na „Wujku” w 1981 roku, Stanisław Płatek mówił o rozbiściu strajku jako o „wciąż nierozliczonej zbrodni PRL-u” oraz o potrzebie przekazywania pamięci o tragedii stanu wojennego kolejnym pokoleniom.

Uroczysty obiad z rodzinami

W południe rodziny zabitych górników zostały zaproszone na uroczysty obiad zorganizowany przez dyrekcję kopalni, w którym wzięli udział też członkowie za-

ządu PGG z prezesem Tomaszem Rogalą na czele.

– Chciałbym złożyć Państwu wyrazy najwyższego uszanowania i podziwu. Dziś z perspektywy lat dobrze widzimy jakie spo-



tkaty Was szykany ze strony komunistycznego reżimu, jaką musieliście się wykazać odwagą i wytrwałością – powiedział podczas uroczystego obiadu prezes Tomasz Rogala.

Płoną znicze ku zabitych chwale...

O godz. 14.00 odprawiono mszę świętą w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. W tym czasie pod kościołem wolontariusze rozdali kilkaset zniczy, które później zostały zapalone pod pomnikiem-krzyżem.

Po mszy jej uczestnicy – jak co roku – przeszli w zorganizowanej kolumnie pod pomnik przez zamknięte w tym czasie dla ruchu skrzyżowanie ulic Mikołowskiej i Brynowskiej, następnie ulicą Gallusa.

W imieniu organizatorów uroczystości przywitali wszystkich obecnych, a przede wszystkim rodziny ofiar i uczestników tamtych zdarzeń: Krzysztof Pluszczyk – przewodniczący Społecznego Komitetu Pamięci Górników KWK „Wujek” w Katowicach Poległych 16 grudnia 1981 roku oraz Dominik Kolorz – przewodniczący Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiej Solidarności. Dziękując przedstawicielom wojska i różnych organizacji za pomoc



w przygotowaniu tej uroczystości, osobne słowa podziękowania skierowali do Prezesa Zarządu PGG Tomasza Rogala.

Na trybunie honorowej zajęli miejsca: wicepremier Beata Szydło, minister sportu i turystyki Witold Bańka, wiceminister energii Grzegorz Tobiszowski, wiceminister sprawiedliwości Michał Wójcik, wiceminister rodziny, pracy i polityki społecznej Stanisław Szwed, przedstawiciele Sejmu i Senatu i organizacji związkowych, marszałek województwa Wojciech Saługa, wojewoda katowicki Jarosław Wieszorek, prezydenci miast woj. śląskiego.

Pośród duchownych – abp katowicki Wiktor Skworec, biskup diecezji katowickiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce Marian Niemiec oraz kapelan górników kopalni „Wujek” z roku 1981 – ks. Henryk Bolczyk.

List w imieniu Prezydenta RP – sprawującego patronat nad obchodami – odczytał minister z jego kancelarii Andrzej Dyra. Listy przesłali też marszałkowie Sejmu i Senatu RP.

Powtarzającym się motywem wystąpień była pamięć i wartość tych zdarzeń dla współczesnej Polski, poczucie że sprawa pacyfikacji strajku nie została rozliczona do końca.

Pod pomnikiem złożono kwiaty, zapalono znicze, ustawiono te, które przynieśli uczestnicy obchodów. Doszli i dojechali oni tu z całego regionu. Odmówiono wspólną modlitwę.

W organizowanym przez kierownictwo kopalni spotkaniu oplatkowym w Domu Kultury KWK „Wujek” uczestniczyła m.in. wicepremier Beata Szydło.



Podczas uroczystości nie zabrakło okazji do wspólnego zdjęcia z wicepremier Beatą Szydło i prezesem PGG Tomaszem Rogalą FOT. ARC

Praktyki dla uczniów i studentów w podziemnym ośrodku szkoleniowym

Część wyrobisk i pomieszczeń na poziomie 370 m kopalni „Wujek” po zakończeniu robót górniczych zaadaptowano na **jedynę takie w Polsce pole szkoleniowe**. Zorganizowano je z myślą o uczniach szkół górniczych, studentach uczelni wyższych i kursach kwalifikacyjnych.

Pole szkoleniowe na poz. 370 m znajduje się w polu niemetanowym, niezagrażonym tapaniami klasy A zagrożenia wybuchem pyłu węglowego. Występują tu korzystne parametry mikroklimatu dołowego. Brak jest dostępu do nieczynnych wyrobisk.

Pole szkoleniowe przeznaczone jest głównie do organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych uczniów ponadgimnazjalnych szkół górniczych i studentów Politechniki Śląskiej, nad którymi Polska Grupa Górnicza objęła patronat i posiada stosowne umowy o praktyczną naukę zawodu.

Studenci Politechniki Śląskiej w każdy piątek zjeżdżają do czynnego wyrobiska podziemnego i po podziale pracy na specjalnie utworzonych stanowiskach szkoleniowych, pod okiem instruktora, wykonują określone zadania, np.: wiercą otwory małośrednicowe, montują i demontują kolejkę podwieszoną, wzmacniają obudowy.

– *Działanie ośrodka ma trojakie znaczenie. Po pierwsze dla ludzi, którzy zaczynają swój kontakt z kopalnią. Po drugie dzięki niemu nieco zmniejsza się zamieszanie, jakie zawsze powstaje przy wprowadzaniu w realia pracy nowych ludzi, którzy do tej pory jej nie wykonywali, a przynajmniej nie robili tego w specyficznych warunkach kopalni głębinowej* – mówi Piotr Buffi, kierownik działu adaptacji zawodowej KWK „Wujek”.

Studenci rotacyjnie przechodzą całą kopalnię, niezależnie od specjalizacji, od dyspozytorni głównej, metametrycznej, dokumentację, stacje sejsmoakustyczną i w zależności od specjalizacji kształcą

się już w swoich tematach. Dzięki temu poznają całą kopalnię, zapoznają się ze stacją ratowniczą, z dołem, przodkiem, ścianą, plus oczywiście polem szkoleniowym. Miejsca jest dosyć by równolegle prowadzić różne zajęcia – poziom 370 to bowiem 3,8 km wyrobisk.

– *Mieliśmy wcześniej już zajęcia pod ziemią, ale te są zdecydowanie bardziej praktyczne, jest duży przebieg stanowisk. Można się dzięki temu dużo dowiedzieć. Jak miałem w wakacje praktyki to ciągle robiłem to samo, tutaj jest duże urozmaicenie* – mówi Marcin Magiera, student wydziału Górnictwa i Geologii (specjalizacja budownictwo) na Politechnice Śląskiej.

Pole szkoleniowe pozwala, by studenci oraz nowi pracownicy mieli pierwszy kontakt z realiami kopalni i uczyli się jej w warunkach bezpiecznych.

– *Do tej pory na praktykach tylko się przyglądałam pracy innych. Tutaj dzięki temu, że mamy do dyspozycji pole szkoleniowe jest więcej możliwości, wykonujemy konkretne zadania* – mówi Aleksandra Górniak, studentka wydziału Górnictwa i Geologii (specjalizacji budownictwo) na Politechnice Śląskiej.

W 2013 r. Podziemny Ośrodek Szkolenia Zawodowego uzyskał od Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie status Ośrodka Egzaminacyjnego do przeprowadzania etapu praktycznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie górnik eksploatacji podziemnej – kwalifikacja M.11. Do dzisiaj w egzaminach zawodowych wzięło udział 730 uczniów.



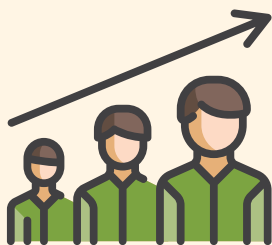
AGNIESZKA AMBROŹ



ZMIANY KADROWE w styczniu 2018 r. w kopalni „Bolesław Śmiały”

W STYCZNIU 2018 AWANSOWALI NA STANOWISKA KIEROWNICZE :

- mgr inż. Michał Chmurko** na stanowisko: Kierownik Działu Górniczego – Główny Inżynier Górniczy ze stanowiska Nadsztygara Górniczego
- mgr inż. Tomasz Kloze** na stanowisko: Kierownik Działu Energomechanicznego ze stanowiska Głównego Mechanika ds. Dołowych
- Grzegorz Kolonko** na stanowisko: Kierownik Robót ds. Wydobywania, Zbrojeń i Likwidacji ze stanowiska Nadsztygara Górniczego
- mgr inż. Krzysztof Ćwięk** na stanowisko: Główny Mechanik ds. Dołowych ze stanowiska Nadsztygara Mechanicznego ds. Urządzeń Dołowych



Jubileusz Arcybiskupa

METROPOLITA KATOWICKI ARCYBISKUP WIKTOR SKWORC W SOBOTĘ, 6 STYCZNIA, ŚWIĘTOWAŁ 20. ROCZNICĘ PRZYJĘCIA ŚWIĘCEŃ BISKUPICH.

Metropolita katowicki arcybiskup Wiktor Skworc w sobotę, 6 stycznia, świętował 20. rocznicę przyjęcia święceń biskupich. Z tej okazji w archikatedrze Chrystusa Króla odprawiono uroczystą mszę świętą, w czasie której zarząd Polskiej Grupy Górniczej w imieniu wszystkich pracowników spółki podarował duszpasterzowi kielich mszalny zawierający elementy wykonane z węgla. Po homilii i wyznaniu wiary do ołtarza złożono dary. Kielich na ręce abp Skworca przekazali prezes



PGG Tomasz Rogala oraz wiceprezesi Piotr Bojarski i Andrzej Paniczek. Na nabożeństwo licznie przybyli wierni. W ławach kościoła siedli m.in. wiceminister energii Grzegorz Tobiszowski, wiceminister sprawiedliwości Michał Wójcik, parlamentarzyści, samorządowcy oraz zarząd Polskiej Grupy Górniczej na czele z prezesem Tomaszem Rogalą. Po mszy św. abp Skworc wyszedł do wiernych, którzy szli w orszaku Trzech Króli. Pobłogosławił ich i zachęcał do głoszenia Dobrej Nowiny. Z okazji jubileuszu zebrani zaśpiewali mu „Sto lat”.

W środowisku pracy najważniejszy jest człowiek

PRACOWNICY KWK „RUDA” ORAZ KWK ROW WYRÓŻNIENI W KONKURSIE MRPiPS

11 grudnia w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej odbyła się uroczystość wręczenia nagród laureatom Ogólnopolskiego Konkursu Poprawy Warunków Pracy. Głównym organizatorem było Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W wydarzeniu udział wzięła minister Elżbieta Rafalska oraz wiceminister Elżbieta Bojanowska. Pracownicy KWK „Ruda” w składzie Michał Piecha – dyrektor kopalni, Jarosław Wysota, Mariusz Szyguła oraz Mirosław Tompalski otrzymali wyróżnienie w kategorii: rozwiązania techniczne i organizacyjne za opracowanie pt.: „System animowanej prezentacji rozpyły powietrza oraz monitorowania zagrożeń naturalnych w wyrobiskach górniczych BRYZA”. Załoga z KWK ROW, tj.: Adam Otlík, Dariusz Szlachta, Grzegorz Wróbel, otrzymała wyróżnienie w tej samej kategorii za opracowanie „Zwalczanie zagrożenia wybuchem pyłu węglowego – pneumatyczny dozownik pyłu typu DJP”, które zostało zrealizowane wspólnie

z przedstawicielami Politechniki Śląskiej. Celem konkursu jest wyróżnianie tych rozwiązań technicznych i organizacyjnych, a także prac naukowo-badawczych, których zastosowanie przyczyniło się do poprawy warunków pracy. Konkurs promuje także projekty popularyzujące tematykę bezpieczeństwa oraz ochronę człowieka w środowisku pracy. System Bryza opracowany przez pracowników KWK „Ruda” po-

zwała na wprowadzenie nowych technologii w zakresie wizualizacji, których brakowało w dotychczasowych funkcjonujących systemach monitorujących. Rozwiązania wypracowane przez specjalistów z kopalni „Ruda” są pionierskim opracowaniem, który nie był dotychczas dostępny.

AGNIESZKA AMBROŹ



Danuta Koradecka, Wiktor Zawieska, Elżbieta Rafalska, Jarosław Wysota, Mariusz Szyguła, Mirosław Tompalski



Wystawa zakończona – fotografie zostają

W Zabytkowej Kopalni „Ignacy” w Rybniku przez miesiąc, na przełomie roku, była prezentowana wystawa fotografii zatytułowana „Lipiniorze”. Autorem niezwykłych zdjęć, pokazujących codzienne życie mieszkańców Lipin – dzielnicy Świętochłowic, jest Jan Czy pionka, dziennikarz magazynu PGG.

Uroczysty finał wystawy odbył się 17 stycznia. W podsumowaniu wystawy uczestniczyli mieszkańcy Rybnika, członkowie grupy artystycznej Fotospichlerz, znani fotografowie, m.in. Mariola Kapuściok z Mysłowic, Maciej Tomal z Piekar Śląskich, Andrzej Żabka z Żor.

Fotografie były eksponowane w galerii Zabytkowej Kopalni „Ignacy” w Rybniku.
FOT. ARC



O WYSTAWIE MÓWI AUTOR ZDJĘĆ – JAN CZYPIONKA

– Fotografie na wystawę powstały w czasie sesji zdjęciowych w czerwcu i w październiku 2017. Od pewnego czasu szukałem na Śląsku miejsc, które stanowią swoistą historię tego regionu, a konkretnie starych osiedli robotniczych. Tym tropem trafiłem do kolonii Zgorzelec w Bytomiu, do kolonii Kaufhaus w Rudzie Śląskiej i w końcu także do Lipin. Tę dzielnicę Świętochłowic znam z zdjęć innych fotografów, którzy upodobali sobie jeden szczególny dzień – święto Bożego Ciała, kiedy ulicami przechodzi malownicza procesja. Chciałem zobaczyć jak wyglądają Lipiny i czym żyją mieszkańcy na co dzień, bez kostiumów i świątecznego blichtru. Sądzę, że w dużej mierze to się udało.

Podczas wizyt w Lipinach towarzyszył mi mój przyjaciel, znany francuski fotograf Sebastien Huste. Dla niego wizyty w tych miejscach były daleką podróżą w czasie, do plenerów, których albo we Francji nie ma, albo do których fotograf nie ma dostępu.

Najważniejsze podczas sesji było nawiązanie kontaktów z ludźmi, którzy mieli stać się bohaterami zdjęć. Wbrew obiegowym opiniom mieszkańcy Lipin są otwarci, życzliwi i mimo ewidentnego wykluczenia w wielu dziedzinach, pozytywnie nastawieni wobec życia.

Przed drugą sesją wpadłem na pomysł, żeby wydrukować fotografie powstałe w czasie pierwszej wizyty, odnaleźć ludzi, którzy zostali uwiecznieni i rozdać im te zdjęcia. Okazało się, że to strzał w dziesiątkę, przełamujący wszelkie ewentualne uprzedzenia. „Lipiniorze” byli po prostu wzruszeni, że fotograf po kilku miesiącach wrócił do nich.

Wzruszający moment przeżyłem także podczas finału wystawy, na który przyszło wiele osób, kiedy pojawił się pan, obecnie mieszkaniec Rybnika, ale urodzony i mieszkający do 1979 roku właśnie w Lipinach, który przyniósł ze sobą stare zdjęcia rodzinne zrobione w tej dzielnicy.

Fotografie były eksponowane od 21 grudnia 2017 do 17 stycznia 2018 w galerii Zabytkowej Kopalni „Ignacy” w Rybniku, gdzie kuratorem wystawy i jej pomysłodawcą była pani Ewa Mackiewicz. W planach jest kolejna wystawa, tym razem także z udziałem fotografii wykonanych przez Sebastiena Huste. Jej termin to druga połowa czerwca 2018. Planuję, by zdjęcia były zaprezentowane w Lipinach lub w pobliżu, aby mieszkańcy mogli je obejrzeć.





W czerwcu 2018 r. planowana jest wystawa w Lipinach, by mieszkańcy mogli obejrzeć siebie samych na fotografiach...

Raduje nas ta pionierska instalacja

O OCZYSZCZANIU WÓD KOPALNIANYCH Z PROMIENIOTWÓRCZEGO RADU

Pierwiastki promieniotwórcze, takie jak rad, występują w przyrodzie powszechnie. Znajdują się więc również w górotworze, z którego są wypływające i rozpuszczane przez słone wody kopalniane, a te z kolei wypompowane z podziemnych wyrobisk na powierzchnię i odprowadzane do środowiska, mogą powodować zarówno skażenie wód powierzchniowych, jak i powstanie odpadów stałych.

W 1989 roku Państwowa Agencja Atomistyki wydała przepisy dotyczące m.in. poziomu radu 226 i radu 228 w wodach odprowadzanych do środowiska – powinno ono wynosić nie więcej niż 0,7 Bq/l.

W 2002 roku zaczęto obowiązywać nowe Prawo Atomowe, które skasowało obowiązujące do tej pory regulacje. Od tej pory brakowało w polskim prawie jasnych przepisów dotyczących sfery promieniotwórczości w odniesieniu do górnictwa nieuranowego.

Od lutego 2018 roku będzie obowiązywać w naszym kraju Dyrektywa Rady 2013/59/Euratom, ustanawiająca podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania jonizującego. Z dokumentu wynika, że jeżeli w związku z działalnością zakładu przemysłowego powstaje odpad stały o zawartości radu poniżej 1 Bq/g, to podmiot ten nie ponosi z tego tytułu żadnych dodatkowych obciążeń. Dyrektywa ta wymienia też gałęzie przemysłu, z których pochodzą tzw. odpady NORM (ang. *naturally occurring radioactive material*), a więc substancje zawierające podwyższone stężenia nuklidów promieniotwórczych. Jedną z nich, obok energetyki czy branży uzdatniania wody, jest również górnictwo nieuranowe. W przypadku osadów powstałych na skutek deponowania w środowisku radu pochodzącego z wód kopalnianych, prawdopodobne jest przekroczenie wspomnianego progu. A to może skutkować przykrymi konsekwencjami, łącznie z koniecznością uzyskania od Państwowej Agencji Atomistyki specjalnego pozwolenia na prowadzenie dalszej działalności...

Konieczność oczyszczania wód kopalnianych odprowadzanych do środowiska była potrzebą oczywistą i bez nowowprowadzonych przepisów. Służące temu instalacje powstawały pod egidą Głównego Instytutu Górniczego w kopalniach „Piast” i „Ziemowit” już w ubiegłym wieku – pierwsza w 1999 roku, a następna w roku 2006.

Tym razem jednak naukowcy ze Śląskiego Centrum Radiometrii Środowiskowej im.

Marii Goeppert-Mayer, będącego jednym z najnowocześniejszych zakładów GIG, opracowali zupełnie nową, można rzec pionierską, technologię oczyszczania wód odprowadzanych z kopalnianych wyrobisk z promieniotwórczych pierwiastków, której skuteczność w usuwaniu radu szacuje się aż na 45 proc.

Proces oczyszczania oparty jest na adsorpcji izotopów radu przez specjalnie dobrane mieszaniny syntetycznego i naturalnego zeolitu. Instalacja składa się ze stanowisk modułowych, z zeolitem umieszczonym w specjalnych kartridżach z tworzywa sztucznego. Pozwala to na elastyczne prowadzenie procesu oczyszczania oraz upraszcza wymianę złoża zeolitowego w kartridżach.

Zeolity, zwane również sitami molekularnymi, to glinokrzemiany, charakteryzujące się wysoką zdolnością adsorpcji jonów i gazów. Dzięki swoim właściwościom mogą być wykorzystywane do usuwania różnego typu zanieczyszczeń, np. właśnie nuklidów promieniotwórczych z wód, także kopalnianych. Badania wykazały, że specjalnie dobrana mieszanka zeolitu naturalnego i sztucznego znacznie polepsza parametry procesu oczyszczania. Wytwarzanie i dostawę zeolitów syntetycznych zapewnia Politechnika Lubelska – partner projektu.

Do końca 2016 roku naukowcy prowadzili intensywne badania z wykorzystaniem pilotażowej instalacji, którą uruchomiono w kopalni „Ziemowit” w Łędzinach, analizując efektywność oczyszczania wód kopalnianych z radu z wykorzystaniem zeolitów. Efekty okazały się bardzo obiecujące a potencjał rozwojowy projektu ogromny. Naukowcy oceniają, że technologię tę będzie można z powodzeniem stosować do oczyszczania wód o podwyższonych stężeniach naturalnych nuklidów promieniotwórczych w innych działach gospodarki, np. w kopalniach miedzi czy górnictwie ropy naftowej i gazu, gdzie także występują wody radowo-siarczanowe. Podobne instalacje mogą posłużyć również do oczyszczania wód pitnych z ujęć podziemnych.

Projekt zakończono w 2017 roku. Jego partnerem przemysłowym była spółka Kopex-ex-coal. Koordynatorem projektu jest katówicki GIG. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w ramach Programu Badań Stosowanych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.



Widok instalacji od strony wylotu z systemu

Wystawa o „Matkach Niepokornych”

Kolejna ekspozycja czasowa w Śląskim Centrum Wolności i Solidarności

Do połowy lutego w Śląskim Centrum Wolności i Solidarności (Katowice, ul. Wincentego Pola 38) można oglądać wystawę „Matki Niepokornych”. Jest ona jedną z części większego projektu, na który składa się również m.in. album książkowy. Pomysłodawcami całego projektu są Wojciech Starzyński oraz Konrad Fałęcki. Patronat honorowy nad projektem objął prezydent Andrzej Duda.

„Udręczone rzeczywistością ustroju komunistycznego konsekwentnie kształtowały żelazne charaktery swoich dzieci i przekazywały głęboką miłość do ojczyzny” – tak organizatorzy opisują bohaterki wystawy i albumu, które przygotowano w ramach projektu „Matki Niepokornych”. Projekt dedykowany jest tym wszystkim matkom, których synowie i córki angażowali się w walkę z reżimem – po latach oddajemy im należny hołd i szacunek.

Spośród mieszkańców naszego województwa na wystawie opisane są historie Macieja Wojciechowskiego i jego mamy Janiny Wojciechowskiej oraz Jarosława Podworskiego i jego mamy Lidii Marii Lukrecji Podworskiej.

Maciej Wojciechowski jako nastolatek był działaczem Niezależnej Federacji Młodzieży Szkolnej, a w latach 1981–1983 niezależnych struktur ZHP w Krapkowicach. Od 1982 r. do 1989 r. był kolporterem pism podziemnych. Jako działacz młodzieżowej organizacji Wolność i Niepodległość, wraz z Joachimem Bekersem i Jerzym Golczukiem, brał udział w akcji obrzucenia kamieniami willi komendanta wojewódzkiego MO w Opolu płk. Juliana Urantówki i rozrzucaenia w jego ogrodzie ulotek w odwecie za zatrzymanie w marcu 1982 r.

działaczy WiN. 19 kwietnia 1982 r. Maciej Wojciechowski został aresztowany i umieszczony w areszcie śledczym w Opolu. 5 czerwca 1982 r. został skazany wyrokiem Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu na sesji wyjazdowej w Opolu na pobyt w zakładzie poprawczym w za-



wieszeniu na 3 lata. Po wyjściu na wolność nie zaprzestał działalności antykomunistycznej. Działał w KPN, NZS czy Solidarności Walczącej, był drukarzem i redaktorem pism opozycyjnych.

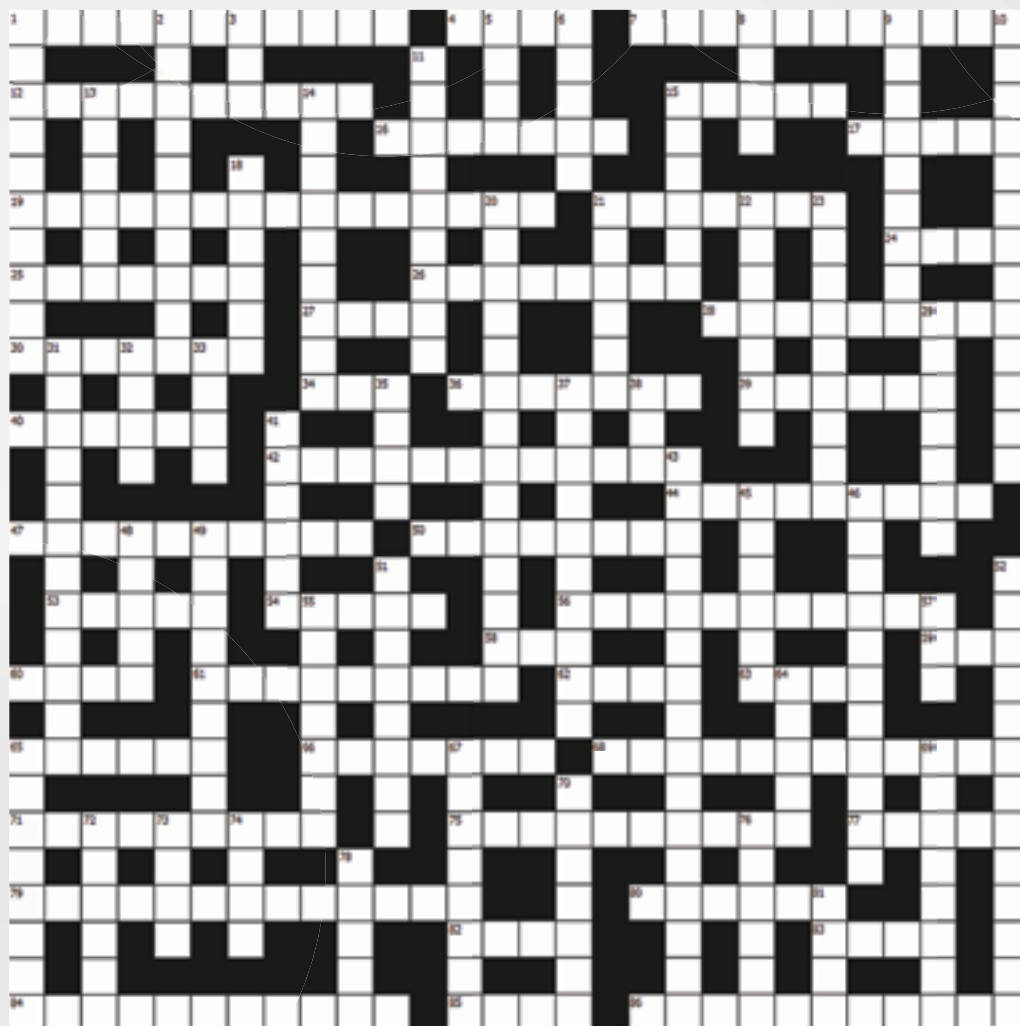
Janina Wojciechowska, mama Macieja, jako pedagog, przez lata była kierownikiem świetlicy w Szkole Podstawowej w Krapkowicach. Została pozbawiona tej funkcji w czasie stanu wojennego, co stanowiło represję za działalność antysystemową najbliższej rodziny. Wielokrotnie była podporą dla działających w opozycji antykomunistycznej męża Ludwika i syna Maćka.

Jarosław Podworski w latach 1980–1981 był uczestnikiem gliwickich akcji ulotkowych, kolportażu i druku materiałów m.in. „Solidarności” i KPN. W piątym dniu stanu wojennego został zatrzymany, pobity, a 20 grudnia 1981 r. został aresztowany i trafił do aresztu śledczego w Gliwicach. W styczniu 1982 r. Jarosław Podworski został skazany przez Wojskowy Sąd Garnizony w Katowicach na 1 rok i 3 miesiące pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3

lata, ponadto został objęty dozorem kuratora sądowego.

W drugą rocznicę porozumień sierpniowych ponownie zatrzymany po manifestacji pod kościołem św. Apostołów Piotra i Pawła w Gliwicach, znów trafił do aresztu w Gliwicach, skąd został zwolniony ze względu na zły stan zdrowia. Sąd Rejonowy w Gliwicach ukarał go grzywną za czynną napaść na funkcjonariuszy MO. Od 1988 r. działał m.in. w Solidarności Walczącej.

Na wystawie można m.in. przeczytać fragmenty rozmów z matkami „niepokornych”, którzy mieli odwagę przeciwstawić się komunistycznemu reżimowi. Organizatorzy projektu „Matki Niepokornych”: Fundacja Rodzice Szkole oraz Archiwum Akt Nowych podkreślają, że projekt inspirowany był prawdziwymi wydarzeniami. Główną jego osią są wywiady i wspomnienia z tamtego czasu. – *To owoc refleksji dotyczącej całego grona ludzi między 16 a 20 rokiem życia, którzy w połowie lat 80. aktywnie sprzeciwiali się ustrojowi komunistycznemu. Niejednokrotnie płacili za to bardzo wysoką cenę – byli zatrzymywani, trafiali do więzień, zdarzało się, że tracili nawet zdrowie i życie. Patriotyczna postawa wszystkich tych młodych osób jest w olbrzymiej mierze zasługą ich matek, które wpływały w sposób szczególny na osobowość swoich dzieci – mówią pomysłodawcy projektu Wojciech Starzyński, prezes zarządu Fundacji „Rodzice Szkole” i dziennikarz Konrad Fałęcki. – *Kobiety zdecydowanie zasługują na docenienie, szczególnie że ostatnie 200 lat polskiej historii obfituje w głównej mierze w bohaterów męskich. Kobiety, które wychowywały kolejne pokolenia patriotów, dotychczas stały w cieniu – my chcemy je godnie uhonorować – dodają.**



KRZYŻÓWKA #21

PIONOWO

1. materiał, w którym bardzo słabo przewodzony jest prąd elektryczny
2. dokument uprawniający do przekroczenia punktu kontroli
3. rodzaj udaru
5. u góry domu
6. zabalsamowane ciało
8. włoska wyspa położona na Morzu Tyrreńskim
9. omaszutowanie, ożaglowanie i olinowanie statku
10. życiorys
11. z zamkiem w górach
13. pierwiastek chemiczny z grupy półmetali
14. na zeszyty i piórniki
15. polski poeta, dramaturg, wydawca
18. angielski polityk, kardynał Kościoła rzymsko-katolickiego
20. pracuje obok
21. miasto i gmina w środkowej Francji położone nad Loarą
22. znana galeria
23. ormiański szachista
29. funkcja trygonometryczna
31. najwyższa warstwa społeczna
32. przystrojona na uroczystości witania wiosny gałąź sosnowa
33. wyspa położona u zachodnich wybrzeży Sumatry
35. styl w skoku wzwyż
37. może być nawet globalne
38. ptak

41. na stojąco
43. aprowizator
45. rodzaj ssaków parzystokopytnych z rodziny świniowatych
46. ważny hormon
48. do bicia weń
49. mierzymy w amperach
51. minerał z gromady węglanów
52. racjonowanie
55. tworzenie
57. księżyc Saturna
64. opera Belliniego
65. bielactwo
67. miasto w Polsce
69. stan w USA
70. pustynia w Ameryce Południowej
72. Maria, znawczyni epoki romantyzmu
73. gatunek dużego ptaka
74. krótka melodia, motyw lub pojedyncza fraza
76. bistor
78. małe autko
81. w Egipcie

POZIOMO

1. ścięcie
4. praojciec
7. skrót stosowane w notacji muzycznej
12. pali się do czegoś
15. kuzyn dyni
16. z kopalnią soli
17. węgierskie danie
19. dziedzina nauki z zakresu humanistyki
21. ostry do rzucania
24. organizacja wojskowa
25. unikat, osobliwość
26. na dni

27. więcej niż dwa
28. osobowość
30. wyspy w Ameryce Środkowej na Morzu Karaibskim
34. siły lotnicze Wielkiej Brytanii
36. ładunek wybuchowy inicjujący
39. niedaleko Łodzi
40. roślina zielna żyjąca dłużej niż dwa lata
42. ochotnik
44. w Ameryce Południowej
47. alpejska
50. włoski uczyony, misjonarz i jezuita
53. opust
54. w kinie
56. sprawdza wiedzę
58. rzeka w Szwajcarii, Austrii i Niemczech
59. badanie serca
60. waszmość pan
61. piecyk
62. książka
63. ucieka
65. Akwizgran
66. rzadkie imię kobiecie
68. przestrzeń kościoła przeznaczona dla duchowieństwa
71. ciastko
75. nie różni kolorów
77. sprzedaje paliwa
79. postawa krytyczna wobec zasad
80. dawny górnik
82. rodzaj roślin z rodziny bobowatych
83. w mitologii greckiej okręt Argonautów
84. nie ma konkurencji
85. rzeka w zachodniej Polsce
86. ma swój udział w produkcji filmu



OK MŁODY, DZISIAJ NAUCZYSZ SIĘ WYMIENIAĆ ŁUKI OCIOSOWE.

OK

SKŁIP SIĘ I SŁUCHAJ UWAGA, BO TO BARDZO WAŻNE.



PAMIĘTAJ MŁODY JAK ROBOTY BĘDĄ WYKONYWANE POWYŻEJ 1M OD SPĄGU, NALEŻY JE WYKONYWAĆ ZE STABILNEGO POMOSTU ROBOCZEGO.

NASTĘPNIE SKONTROLUJ STAN OBUDOWY 10M W JEDNĄ JAK I DRUGĄ STRONĘ OD MIEJSCA GDZIE BĘDZIE DEMONTOWANY ŁUK OCIOSOWY.



DOKRĘĆ STRZEMIONA, OBERWIJ LUŻNE SKAŁY A USZKODZONĄ WYKŁADKĘ STROPIU LIZIPEŁNIJ LUB PODBUDUJ OBUDOWĄ TYMCZASOWĄ.

NASTĘPNIE MUSIMY ZABUDOWAĆ W STROPIE PODCIĄG STAŁOWY, KTÓRY SKRĘCONY MUSI BYĆ ZA POMOCĄ ZAMKÓW Z KAŻDYM ŁUKIEM STROPNICOWYM NA DŁUGOŚCI WYKONYWANYCH ROBÓT ORAZ 10M PRZED I ZA MIEJSCEM PRZEBUDOWY.



WSZELKIE "LUZY" KLINUJEMY DREWNIEM. ŁĄCZENIE PODCIĄGÓW W STROPIE MUSI BYĆ NA ZAKŁADKĘ MINIMUM DWÓCH SĄSIEDNICH ŁUKÓW.

Śląskie Centrum Wolności i Solidarności
w Katowicach przy ul. Wincentego Pola 38
zaprasza na wystawę.
Ekspozycja czynna będzie do połowy lutego 2018 r.

Wielki Wielokorony

POPULARYZACJA PAMIĘCI "NAJCI BEZBRODNIEJ": MOCIECH STARYŃSKI, KONRAD PAŁCZY

KONCERCA I GWARNCJE WSTAWY: BARTOSZ JAKSENDER, DR TADEUSZ KRAWCZAK, MARJUSZ OLCZAK, ANNA ELIZA WASILEWSKA

REALIZATORZY:



PARTNERZY:



KRYSTYNA ANDZIJKOWA, TERESA DROZDŃSKA,
WENYSTYNA FRYSZCZYK, JASIELA JUDYCKA, JANINA KOSIŃ,
TERESA MALCIEŻAK, LIDIA POKORSKA, JASIELA RYBA,
MARIENNA GRBAŃ, JANINA WOJTECHOWSKA — PRZEPRAWIŁI
JACEK LEZINIEMIECZ
TERESA SKUBISZCZAK, HELENA STYPIŃKA-PIWŃ, JOZEFKA SZALEWSKA,
JAZFKA JIMORSZCZYŃSKA — PRZEPRAWIŁI MOCIECH MEDA

Urzednik SZCZEGÓLNY: KRYSTYNA, JANINA KALAS,
JASIELA KLEPPIŃKA, JANINA KOSAKOWSKA, KRYSZTOFKA MROZ,
KONCERCA: SIOBRAWA — PRZEPRAWIŁI ADAM ELIZA WASILEWSKA
Fotografie portretowe: Jacek Kowalski, Jacek Pałczy,
pozostałe fotografie pochodziły ze zbiorów fotograficznych
Archiwum Akt Nowych w Warszawie

PATRONAT HONOROWY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ANDRZEJA DUDY